

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

V. (őszi) luxus-lóvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 6., 7. és 8-án tartja meg rendes őszi luxus-lóvásárját, Budapesten a lótenyésztési részvénytársaság „Tattersall” telepén. Bejelentési határidő szeptember hó 25-ke. A vásár az állami ménesek lóanyagának árverésével együtt fog megtartatni olyképp, hogy az állami lovak október 4. és 5-én, továbbá 9. és 10-én árvereztetnek el.

A vásár tervezete, bejelentő iverk, valamint pedigree-nyomtatványok az O. M. G. E. titkári hivatalánál szerezhetők be.

Figyelmeztetjük a tenyésztőket, hogy ez idén kevés hely áll rendelkezésre és hogy a lovak elhelyezésénél a bejelentés sorrendje irányadó.

Igazgató.

Őszi gyümölcs vásár.

Az őszi gyümölcs vásár f. hó elsejével megnyílt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Köztelek helyiségében. A vásáron a gyümölcsárak minták után rendelhetők meg, azonban napi fogyasztásra friss szezongyümölcsök a helyszínén is állandóan árusítatnak. A vásárra mintákat a rendezőség bármikor elfogad.

Igazgató.

VIII. országos sörárpakiállítás és vásár.

A VIII. sörárpakiállításra a minták beküldésének határideje f. hó elsején lejárt. A rendezőség többé nem fogad el

kiállításra mintákat, a vásárra azonban 5 kg.-os minták állandóan küldhetők, még pedig a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez” (Budapest, Alkotmány-utca 31.), a hol az eladások közvetítetnek. A kiállítás szeptember 20-án nyílik meg és 30-ig tart.

Igazgató.

Felhívás komlótermelőinkhez.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a VIII. sörárpakiállításra felküldött árpamintákkal, valamint a termelők által még csak ezentul beküldendő komlómintákkal részt vesz az idei berlini sörárpa és komlókiállításán.

Felhívjuk azon komlótermelőinket, kik terményeikkel e kiállításra résztvenni óhajtanak, hogy a komlót 5 kg.-os postai csomagokban az eladó mennyiség s az eladási feltételek bejelentésével szeptember hó 15-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez (Budapest, Köztelek) beküldeni sziveskedjenek.

Igazgató.

A f. é. augusztus havában befizetett alapítv. kamatok és évdíjak nyilv. nyugtázása:

Alapítványi százalékot fizettek:

Sárosmegyei g. e. 10 frt, Szegheő Géza 5 frt.

Évdíjat 1896-ra:

Abelesz Albert, Despinitó Kálmán, Fülöp Zoltán, Jakabffy Dezső 5-5 frt, Madarász Géza 10 frtot.

1895-re:

Abelesz Albert 5 frt, Csizgó Pál 10 frt, Despinitó Kálmán 5 frt, Jablonowszky József 10 frt, Jakabffy Dezső 5 frt, Lamm Miksa, Leidenforst Tiv., Mándy Lajos, Nagy Gyula, Ottlik Géza 10-10 frt, Schlesinger és Polakovics czég 5 frt, Szilárd Imre 10 frt.

V. nemzetközi kongresszus az iszákosság ellen.

Az alkoholizmus elleni küzdelem sikere érdekében azon nagyszámu mérsékletességi és önmegtartóztatási (abstinentális) egyletek, melyek Európa különböző államaiban, névszerint Angliában, Német- s Franciaországban, a skandináv államokban s a Svájcban működnek, azonfelül az amerikai egyesületek képviselői is már évekkal ezelőtt nemzetközi kongresszusok rendezését határozták el, melyek az alkoholizmus elleni küzdelemnek hatalmas eszközeiül bizonyultak, nagyon sok hasznos eszmét penditettek meg s a tapasztalatok előadása s a közvélemény helyes tájékoztatása által az ügyet nagyban előmozdították.

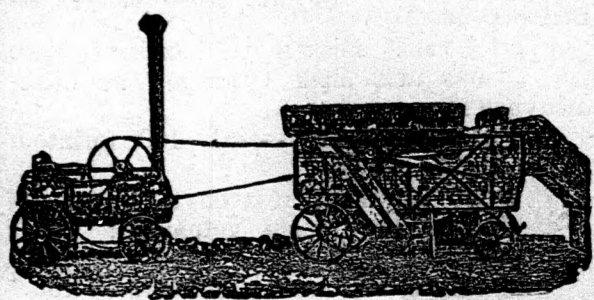
A jelen évi nemzetközi kongresszus (internationaler Kongress zur Bekämpfung des missbrauches geistiger Getränke) Baselen tartatott meg augusztus 19-től 22-ig. A kongresszus rendező-bizottsága által arra meghivatván, részt vehettem a fontos tanácskozmányokban és eszmecserében.

A kongresszuson részt vettek Európa majdnem összes államainak képviselői. A gyülekezet mintegy ötszáz tagot számlált.

A kongresszust a 90 éves Heemskerck J. hollandi nyugalmazott államminiszter nyitotta meg, kifejtve azon irányeszméket, melyek a kongresszus előtt lebegnek. Teljes nézetegység nem volt e kongresszuson sem.

Már az előző gyülekezetekben jelentkezett s az idei gyűlésben is feltűnt az ellentét, a két uralkodó irány közt. Az egyik a szesz italok mérsékelt élvezetét megengedhetőnek tartja, nevezetesen a bornak és a sörnek mérsékelt élvezetét megengedi s csak a pálinkát veti el — míg a másik — a szigorubb felfogás hívei, a szesz italok

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körut sarok.

Jutányos áruk. Több évi törlesztés.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRA

felülmúlhatatlan

Gőzcséplő-garniturái

és egyéb

Gazdasági gépeinek

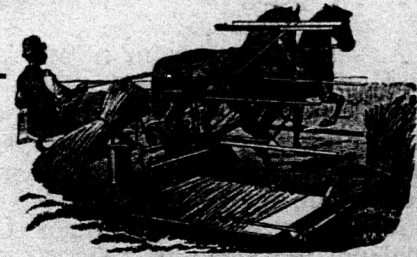
Szövetkezeti képviselő, tagok számára.

ADRIANCE PLATT & Co., new-yorki gépgyáros

kizárólagos képviselősege

Fűkaszáló-,
marokrakó arató-
és
kévekötő arató-
gépeire.

Kétünő magyar bizonyítványok.

élvezetét kivétel nélkül kárhóztatja, az egészségre kártékonynak állítja s a teljes önmegtartóztatást kívánja. Ugy látszik, a kongresszuson ez utóbbi irány hívei voltak többségben, ez azonban egész biztossággal meg nem állapítható, mert az alapszabályok a konfliktusok elhárítása czéljából kimondják, hogy materiális határozatok nem hozhatók; ezen alapszabályt hosszas vitatkozások után az idén megváltoztatták, oly értelemben, hogy igenis hozhatók egyértelmű határozatok, t. i. olyanok, melyekhez mindkét irány hívei hozzájárulnak.

A kongresszuson megtartott számos előadást egész általánosságban három főcsoportba lehet osztani. Az elsőbe tartoznak azok, melyek az alkoholnak kártékony hatását mutatták ki a fiziológiai és értelmi funkciókra s az e tekintetben szerzett legújabb tapasztalatokat érdekes adatokkal s demonstrációkkal kísérve, tüntették fel. Táblás rajzokban mutatták be, hogy az alkohol az agyban, szívben, a vesékben, a gyomorban fokozatosan mily elváltozásokat idéz elő, míg az utolsó stádiumban halálhozólag hat. Gaule tanár (Zürichből) érdekesen mutatta ki, hogy az alkohol legelsőbbben az organizmus legfinomabb részeit támadja meg, mit az igazol, hogy az itelő képesség, e főfontosságú faktor, szenved először az alkohol hatása alatt. Egy párisi elmegyógyintézet igazgatója érdekes fejtegetéseiben azon meggyőződését fejezte ki, hogy az alkoholizmus veszélye növekvőben van s a társadalom, ha csak erélyes intézkedés nem állja útját — sötét jövőnek néz elé.

Az előadások második csoportjában azon társadalmi törekvések lettek bemutatva, melyek az iszákosság elhárítása czéljából az egyes államokban érvényesültek. Itt különös figyelmet érdemelnek a skandináv államokban érvényesült törekvések, melyek

igazolták, hogy a palinkaivás szenvedélyének alávetett lakosságot a böles vezetőknek miképen sikerült a mérsékletes és józan életmódra visszavezetni. Ismertette lettek a külföldön működő ilyféle egyletek, minők a „kék kereszt“-ről czimzett francia egylet, az angol mértékletességi egyletek, az „Independent order of good Templars“ nemzetközi nagy mértékletességi egylet haladása és ténfoglalása, valamint a német és svájci hasonló egyletek működése.

A hozzám intézett kérdésekre, vajjon a mértékletességi társadalmi mozgalom Magyarországon mily haladásokat tett? sajnálatomra nem tudtam kielégítő választ adni s csak a Felvidéken működő néhány mértékletességi egyletre utalhattam, melyek az előbbi államokban oly hatalmasan érvényesülő egyesületekkel szemben bizony szegényeseknek mondhatók.

Az előadások harmadik s utolsó csoportja azon állami teendőkkel foglalkozott, melyek az iszákosság korlátozása czéljából fogantatandók; megvitattatt a szeszmonopolium kérdése is, melyről Milliet igen érdekes előadást tartott, kimutatván, hogy a szeszmonopolium az alkoholizmus csökkenésére főleg azért hatott, mert megszüntette a kis üstökben való szeszfőzést, mely az egészségre oly kártékony hatású, a skandináv államokban is akkor csökkent az alkoholizmus, midőn a törvényhozás fokozatosan kirekesztette ezen kis üstöket a szeszfőzés köréből és ezzel a lakosságot is megszoktatta a mértéktelen szeszélvezet kártékony szokásáról.

Ismertette lettek még az „iszákosok menhelyei“ is, melyeket több államban újabban nagyobb számban létesítettek és a mértékletességi ügy érdekében felállított kávé- és tea-csarnokok berendezéseinek kérdései s egyéb napirendre tűzött tárgyak is,

minők a munkás- és ifjusági mérsékletességi egyletek, a mérsékletességi vendéglők ügye, a missziók tevékenysége a mérsékletességi ügy érdekében stb.

Ezekben ismertette e nemes irányu kongresszus működését, azon óhajjal zárom be jelen soraimat, vajha a legközelebbi kongresszusok alkalmával azon társadalmi mozgalmakról, melyek Magyarországon a mérsékletességi ügy érdekében keletkezni fognak, az eddigieknél kielegitőbb adatokat lehetne nyujtanunk; mert ez idő szerint csak azt konstatálhatjuk, hogy az alkoholizmus nálunk is, — úgy mint másutt, — terjed; de míg másutt a társadalom hatalmasan védekezik ellene és erélyes intézkedésekkel lép fel — mi összetett kezekkel nézzük a veszélyt s nem teszünk elhárítására semmit.

Dr. Csillag Gyula.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A tornai mód szerint konzervált répalevél.

☞ Hreblay Emil a „Köztelek“ f. évi 4. számában a „Bevermelt takarmányrépa-levelek“ czim alatt egy igen érdekes cikket közölt, melyben az általa teljes sikerrel alkalmazott módszert ismerteti a répalevelek konzerválásáról.

A múlt ősszel a rendelkezésre álló répalevelek tornai mód szerinti konzerválását tűztem ki feladatomból; azt hiszem nem lesz érdektelen, ha az általam elért eredményeket és az ezen eljárás körül szerzett tapasztalataimat gazdatársaim tájékozása czéljából közzé teszem.

Répatermésem közepes volt; a napszám munka drágasága, valamint azon körülmény, hogy a répa kiszedésével a kedvezőtlen őszi időjárás miatt kissé el is késtem, arra készítettek, hogy a répa kiszedését szakmányban végeztessék. E tény azert említem meg,

TÁRCZA.

Nyári mulatságok.

Augusztus 31-én egy uri ember kopogtat be hozzám.

„Nines itthon senki az urak közül?“ kérdé. (Minden második ember ezt kérde tőlem). „Nines, csak én vagyok itt.“

„Tehát megengedi, hogy leüljek?“

„Tessék.“

Az idegen nagyot fujt s bizalmas arczot vágott.

„Képzeld, már 10 év óta készülődöm Budapestre és sohasem jutottam fel. Az idén nem készülődtem.“ . . .

„Kövekezéséppen feljutott Uraságod!“ Bámulva nézett reám.

„Tényleg így áll, kitalálta.“ . . .

„Most pedig a sörárpakiallítás iránt méltóztatik érdeklődni?“

Az ismeretlen megint reám nézett.

„Ugy van, Ön mindent eltalál. Apáimtól maradt reám az a vágy, hogy az árpakiallításban egyszer én is részt vegyek. Közel érzem végnapjaimat, ha ezt megtehetem, nyugodtabban halok meg.“ . . .

„Sajnálom, de ez esetben Uraságod nyugtalanul fog meghalni.“

„Hogy-hogy?“ kérdé elhalványodva.

„Mert az árpakiallításról lekéseit. A rendezőség árpanintákat csak szeptember

elsejéig fogadott el, ezután érkező minták nem bocsájtanak a kiállításra.“

„Tehát mit tegyek!“

„Hol méltóztatik lakni.“

„Kis-Kökörösinen.“

„Tehát én az Uraságod esetében visszautaznám „Kis-Kökörösinre.“

Az idegen harmadizben is reám nézett s homlokát megbökte.

„Ugy van, Ön mindent kitalál.“ Azután fejét lehorgasztotta. „Lekéstem — elkéstem, — lám ez igen különös eset“ — mondá szomoruan.

Egy ötletem támadt.

„A dolgon lehet még segíteni. Egyesületünk ez évben gyümölcsvásárt is rendez, onnan még nem késett le Uraságod.“

Az idegen megragadta karomat s szavaimba vágott.

„Ah, Ön új életre ébreszt. Gyorsan részleteket kérek.“

„Ime: A vásár kezdődik szeptember elsején és tart a tél beálltáig. Ezen időközben a rendezőség gyümölcsmintákat állandóan elfogad. Az eladás a felküldött minták után közvetítetik, a minta és a gyümölcs-áru azonosságáért azonban.“ . . .

Az idegen a gyönyörtől kipirulva vágott szavaimba.

„Teljesen elég, nagyszerű — — részt veszek!“

„Képzem — szoltam diadalmasan — ezt a programot még senkinek sem mond-

hattam el félig sem anélkül, hogy a képtől meg ne ittasodott volna.“

„Most tehát nyugodtan halhatok meg.“

„Sziveskedjék még várakozni. Egyesületünk ez évben luxus-lóvásárt is rendez október 6—9-ig a Tattersallban. . . .“

„Pardon, mi az a Tattersall.“

„Egy részvénytársaság, a mely a lótenyésztés emelésére alakult.“

„Csigákkal?“ . . . kérdé habozva.

„Oh nem, — lovakkal.“

„Ugy, most már értem. Tessék folytatni.“

„A vásárra használati lovak hozhatók, tehát hintósló, vadászló, hátszló, ponyy. Csökönys lovak a vásárról eltilthatók.“

„Bravó! okvetlen részt veszek.“

„Szolgálhatok még aláírási ivvel is a fővárosi vásárcsarnok ellátási szövetkezetére. Életre való intézmény, egy részvény 100 frt. Biztos pénz. . .“

„Baj van!“ sziszszent fel az ismeretlen.

„Talán nem bizik Uraságod az intézményben?“

„Bizalmam van, — csak 100 forintom nines. Mit tenne Ön.“

„Nem jegyeznék részvényt.“

„Es ha lovai nem volnának?“ szolt szemérmesen.

„Nem vennék részt a luxus-lóvásáron.“

„Es ha gyümölcse sem volna?“ sutogá elpirulva.

„Ugy nem vennék részt a gyümölcsvásáron sem!“

„Köszönöm uram! Én csak egy egy-

miel ily módon a szakmáymunkásokkal nem vihettem keresztül a répalevelnek, az elszáradt alsó levelek s a földes részekből való pedáns különválasztását annyival inkább sem, mert alig volt nap a répaszedés ideje alatt, hogy eső ne zavarta volna a munkát.

A munkát olyképpen végeztem szakmáymosással, hogy csak annyi répát volt szabad kiszedniök, a melyet a földtől és levelektől naponként megtisztítani képesek voltak szigorúan meghagyva nekik, hogy a répalevelet a földdel összekeverniök tilos.

Eközben szérüs kertemben 2 ölnyre egymástól négyzetben oszlopokat ástattam le s ezeket 4 darab élére állított pallóval a földszinén, bekalitkáltam, mely pallók a a répalevél szaporodásával fokozatosan fölleb- fölőbb emeltettek.

Ugy osztottam be aztán igáserőmet, hogy naponként a megtisztított répát a ver- mekbe hordattam s az utolsó fordulónál este a répalevelet hozattam be igával s azt lerakva erősen betaposattam.

Igy történt ez mindennap, míg csak a répa mind be nem került a földről; egyben a friss répalevél is mindennap behordatott s betaposatott; éjszakára kevés szalmával takartam be a kazalat, melyre néhány súlyosabb fatörzset tettem, hogy ilyformán egyenletes és folytonos nyomás alatt álljon a betaposott tömeg.

Ezen munka, mintegy 14 napig tartott s kivitelére tisztán saját cselédeimet használtam fel s egyetlen napszámot sem; de hisz erre nem is volt szükség, mert bár a répalevél betaposása naponként 1—1½ órát igénybe vett, de — este levén — minden cseléd a répalevél-kazalra volt rendelhető.

Kiváló gondot fordítottam arra, hogy a kazal szélei a deszka mellett igen erősen legyenek letiporva.

A mikor az összes répalevél a kazalban volt, azt 3 lábnyira szalmával betetőztettem s a szalma fölé ismét néhány fatörzs és nehéz kődarabot helyeztettem.

Mialatt a munka folyamatban volt, már is erjedni kezdett a kazal alsó része. Az erjedés 20—30 napig tartott, mely idő alatt a tömeg erősen levedzett s 2/3 résznyire alászállott; e közben úgy a felszinen, mint az oldalakon mintegy 0,5 méternyire beszurt

szérü gazda vagyok, de ha Kis-Kököresinre gondol valaha, akkor — akkor gondoljon reám is.

„Szerencsésnek érzem magamat, hogy ezt megengedi — mondám meghatottan. Mivel szolgálhatok még?”

„Hallom, hogy az urak gazdatiszti állás közvetítésével is foglalkoznak. Ha volna egy üres hely...”

„Milyet parancsol?”

„Nagy uradalom, a hol az előlépésre kilátás van. Egyelőre rendelkező tisztai állás. A fizetést készpénzben szeretném. Azt hiszem, 2000 frt elég volna?”

„Ha spórolni méltóztatik.”

„Siker esetén beiratkozom az egyletükbe.”

„Ah! Uram.”

„És részt vennék minden vásárjukon.”

„Sok, nagyon sok.”

„Tehát számíthatok Önre?”

„Uram! En csak egyszerű hivatalnok vagyok, de ha gazdatiszti állásra gondol, akkor — akkor gondoljon reám is!”

Az idegen felállt.

„Igaz, nem bánám, ha állásomban házasodnom is lehetne...”

„Talán egy megfelelő házastárs is tetszik?”

„Ez iránt még nem határoztam, felelt tétovázva, — egyébiránt az értesítést Kis-Kököresinre kérem.”

Azzal jóakarattal mosolygott reám s távozott.

Bébé.

hőmérő 18—20 R. hőfokot mutatott, mely az erjedési folyamat alatt folyton egyenletes volt.

December közepén bontottam fel s vizsgáltam át a kazalt, s mi volt az eredmény?

Az erős szélnek kitett oldalon 20 centiméter vastagon fekete rothadt tömeget találtam; a többi oldalakon azonban legfeljebb 5 centiméternyire volt a répalevél használhatatlan. Ezen belül teljes egészében a legszebb világos zöldes sárga színnel bírt; azon helyeken pedig a hol a betaposott répalevél sáros, s elszáradt levélmaradványokkal volt keverve szintén jó, de sokkal sötétebb színű, általában hitványabb minőséget mutatott.

Jármos ökreim, melyek 1000 kg. élőszulyra 20 kg.-ot kaptak belőle, már a 3-ik napon jó étvágygyal fogyasztották addig a míg csak tartott.

Kiváncsi voltam az ily módon konzervált takarmány ízére s egy alkalommal egy — véletlenségből — a répalevél közé került s szintén betaposott répát találva megtisztítottam késemmel s izét a salátának használtam savanyított céklerépáéval teljesen hasonlatosnak találtam: gyengén kellemes savanyúnak.

Tapasztalataimmal annyira megvagyok elégedve, hogy ez után minden évben ily módon fogom a takarmányrépa leveleit konzerválni úgy azonban, hogy a répaleveleket a földdel való összekeveréstől lehetőleg megóvóm, valamint az elszáradt levélrészek-től való megtisztítását szigorúan fogom keresztülhajtani. A kazalba némi buzapelyva keverését ajánlatosnak vélem.

Horváth Jenő.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Kísérleti eredmény tőzegalmozásnál.

A közelmúlt években számos közleményben fejtegetett a tőzeggel való almozásnak előnye és hátránya, egy idő óta azonban mintha végkép lemondtak volna ezen almozó anyag használatáról, oly ritkán olvashatunk felőle valamit.

Minálunk sajnos, különben is igen ritkán szokás valamely kísérletet következetesen és alaposan végrehajtani s vajmi ritkán szokás az eredményt közölni is. Talán ebben rejlik oka annak, hogy a tőzeggel való almozásról, ezen igen figyelemreméltó dologról, újabban nem szól már senki. Midőn egy, a Schweizban végrehajtott kísérlet érdekes eredményét tehát e helyen szóba hozom, természetem azért, mert tanulságosnak tartom s felvilágosítónak találok.

Egy központi remonda-telep 500 darab lovának tőzeggel való almozásáról van ugyan szó, melyet Schwendemann százados és állatorvos a „Schweizer-Archiv” ez évi II. füzetében ír le. Nevezett, néhány általános tartott bevezető sor után, következőleg ír.

A darabos tőzeget apróra kell törölni s úgy kell avval az alom alapját megcsinálni. Ennek további gondozása abban áll, hogy a ganajt minden ürítéskor azonnal el kell távolítani, a teljesen átnedvesedett részeket pedig ki kell emelni s az almot aztán gereblyével el kell egyengetni. Alapalkészítéshez egy lóra körülbelül 80 kiló tőzeg kell, mely 5 hétig elég. Ezután naponta 2,5 kiló tőzeg szükséges az utánpótlásra. Tíz hét múlva az egésznek kiborítása válik szükségessé. Szükséges tehát ez időtartamra körülbelül 160 kiló tőzeg, vagyis napjára és egy lóra kerekszám 2,5 kiló s ez 100 kiló = 380 frank ár esetén kerül 10 centbe.

A tőzeg előnye tudvalevőleg abban áll, hogy ammoniákat abszorbeáló képessége mellett kétannyi nedvességet vehet fel, mint a

szalma, következésképp az istálló levegőjének tisztántartásához nagy mértékben képes hozzájárulni s e mellett elsőrendű trágyaanyag is.

A tőzegnek dezinfeciáló tulajdonsága is van s talán éppen ennek tulajdonítható, hogy a vele tett kísérlet idejében az influenza jóval kisebb mérvben mutatkozott a lóállományban, mint annak előtte.

Ez előnyös tulajdonságok mellett nem szabad azonban elhallgatnunk azon káros hatásokat sem, melyeket a tőzeg kifejt vagy e.ö. idéz.

Feltűnő mindenekelőtt, hogy a patákat nagyon megtámadja. A szaru a tőzeg hatása következtében fényét és szívósságát elveszti, fala porhanyóvá, törékenynyé válik, az összekötő fehérvonal száraz törmelékké esik szét, a talp erősen hámlik tőle s oly vékonyná lesz, hogy újjal be lehet nyomni. Leghátrányosabb változásokon megy keresztül a pata nyírja, a mennyiben ez csakhamar szintén száraz törmelék alakjában olyannyira elpusztul, hogy husos részeit csak egy vékonyka ujjonnan képződött friss szaruréteg fedi.

Ily lovak száraz szalmaalomra kerülve szűkült patát kapnak, a mennyiben nincs nyír, mely szaru falukon a sarki tájak összehúzódását gátolja. E káros befolyást kétségtelenül a tőzeg nagymérvű trágyalé és ammoniák felszívó képességéből magyarázhatjuk, mert tudvalevő, hogy épp ez anyagok leg- erősebb ellenségei a pata szaru szöveteinek.

A tőzeg, szalma teljes hiányában, még rossz szokások felidézésében is szerepet játszik. Nem lévén ugyanis az állatok alatt ehető anyag, melyet különösen éjjel unalom- üzől is felvehetnének, jászolragásra, egymással való játszadozásra, ringatózásra stb. ve emednek s e mellett még emésztésük is kívánni valót, hogy fenn, mert az arra előnyösen ható szalma hiányzik.

Czikkiró avval végzi, hogy mindezekre való tekintettel a tőzeget szalmával kombinálva legtanácsosabb alomul használni és pedig úgy, hogy az alapot a mondott módon tőzeg képezze, erre hintessék aztán matrác- képpen a szalma.

Azt hisszük magunk is, hogy ez a leg- helyesebb eljárás. **

Az ausztriai denaturált só.

Mint az majd minden új dologgal meg- esik, megesezt a denaturált sóval is, hogy kétségek merültek fel egyrészt ártalmatlan volta, másrészt sótartalmának mekkorasága felett.

Egy német szaklapban dr. Meissl, a bécsi vegykísérleti állomás vezetője, megnyugtatóul közli mindenekelőtt azt, hogy a denaturálásra használt anyagok teljesen ártalmatlanok, a mennyiben nem mások azok, mint vasgálicz és ürom, az előbbi 0,5%-ban, az utóbbi pedig 0,25%-ban. Ausztriai marhasó e szerint 99,25% valóságos klórnatríumot tartalmaz; beismeri egyszersmind, hogy egy- részét a marhasónak tengeri só alkotja, a mely tehát nem aknákból kerül, hanem a tenger vizéből állítatik elő, de tagadja, hogy az jódot tartalmazna, a mely állatok- nál pl. a tejmirigyek működésére hátrányo- san hatna, a mint azt mutatják is mindazon vidékek, melyek szükségletüket a tenger vizéből fedezik.

Az aggályok e kijelentések folytán valós inüleg el nem fognak oszolni s az ez ideig tartózkodó állást elfoglalt gazdák egész terjedelemben igénybe veszik a marhasót, mely denaturáló anyagainál fogva nézetem sze- rint is, ártalmatlan, perezentuációjánál fogva pedig a tiszta konyha-ó mögött, csak el- enyésző csekélységgel marad el.

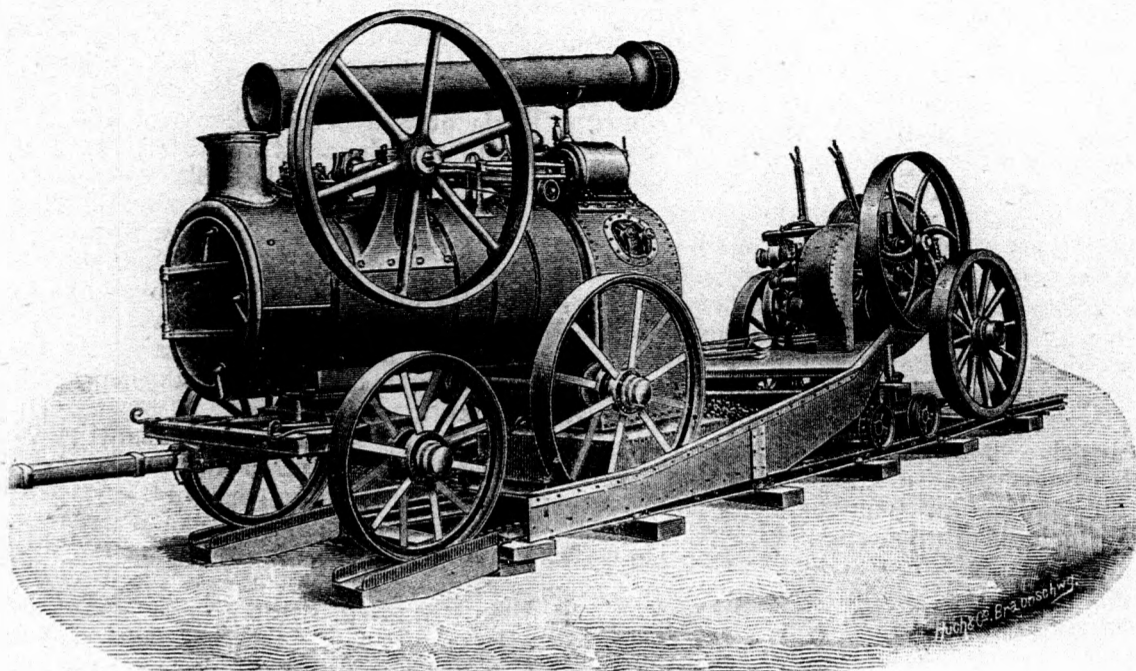
Csak óhajtanunk lehet, hogy hasonló- képpen vagy még inkább gipszporral dena- turált 5 frtos só, mielőbb rendelkezésre bo- csátásék hazánkban is. Mi.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Gőzszántás lokomobillal.

Dolberg R. szabadalmazott új gőzekéje.

A gőzzel való mély szántás előnyeit s hasznát már minden intelligens gazda ismeri, szívesen is alkalmazná, de ez az utóbbi

202. ábra. Lokomobilra alkalmazott gőzeke aparátus.

időig oly költséges művelet volt, a melyre csak a nagy tőkével rendelkező birtokosnak tellett pénze.

Hiszen ismeretes, hogy egy kat. hold gőzszántás, a jelenleg használatban levő kettősgép-rendszer mellett körülbelül 12—14 frtba, esetleg még többre is kerül s e mellett még a vonóigá is erősen igénybe vétetik. A gőzszántás tehát jelenlegi alakjában oly költséges, hogy azt kisebb birtokosok nem vehetik igénybe.

Tekintve azonban, hogy a gőzszántás költséges volta mellett is elterjedt, nagyon valószínűnek látszik azon feltevés, hogy Dolberg R. gépgyáros találmánya, mely a gőzszántás költségeit kat. holdankint körülbelül 5 frtra redukálta, nagy mérvben elő fogja segíteni annak általános alkalmazását, annyival inkább, mert ezen rendszer szerint a csaknem minden gazdaságban levő lokomobiloc használatnak fel a gőzszántásra.

A gőz fészerejének szántási czélokra való felhasználását legelőbb Smith, Howard és később Fowler kísértette meg s ez utóbbi annyira fejlesztette, hogy az ő szisztémája ismertetett el legjobbnak s ezt fogadták el más gyárosok is, mint pl. az angol Barrells és tescheni vasöntő gyárak is, kik Fowler rendszere szerint készítették szántógépeiket. Ezen Fowler rendszerű gőzekék igen jó munkát végeznek, de tekintetbe véve, hogy beszerzési áruk 26—40 ezer frt között változik, egy katasztrális hold mély szántás körülbelül 12 frtba kerül.

Hogy a Fowler-féle két gép-rendszerű gőzekéi eddig nem terjedhettek el nagyobb mértékben, annak főokai következők:

1. Ezen gőzeke igen nagy befektetést igényel.

2. A szükségelt két lokomotív óriási súlyu (darabja körülbelül 11 ezer mm.) a minek az a következménye, hogy pusztán földben vagy esős időben a gép „elül” s a menet igen nagy nehézségekkel van összekötve, különben is nálunk Magyarországon a legtöbb hid nincs ily teherre berendezve s nem egyszer esik meg az is, hogy közönséges lokomobilt sem eresztenek át még pedig állami uton levő hidakon sem.

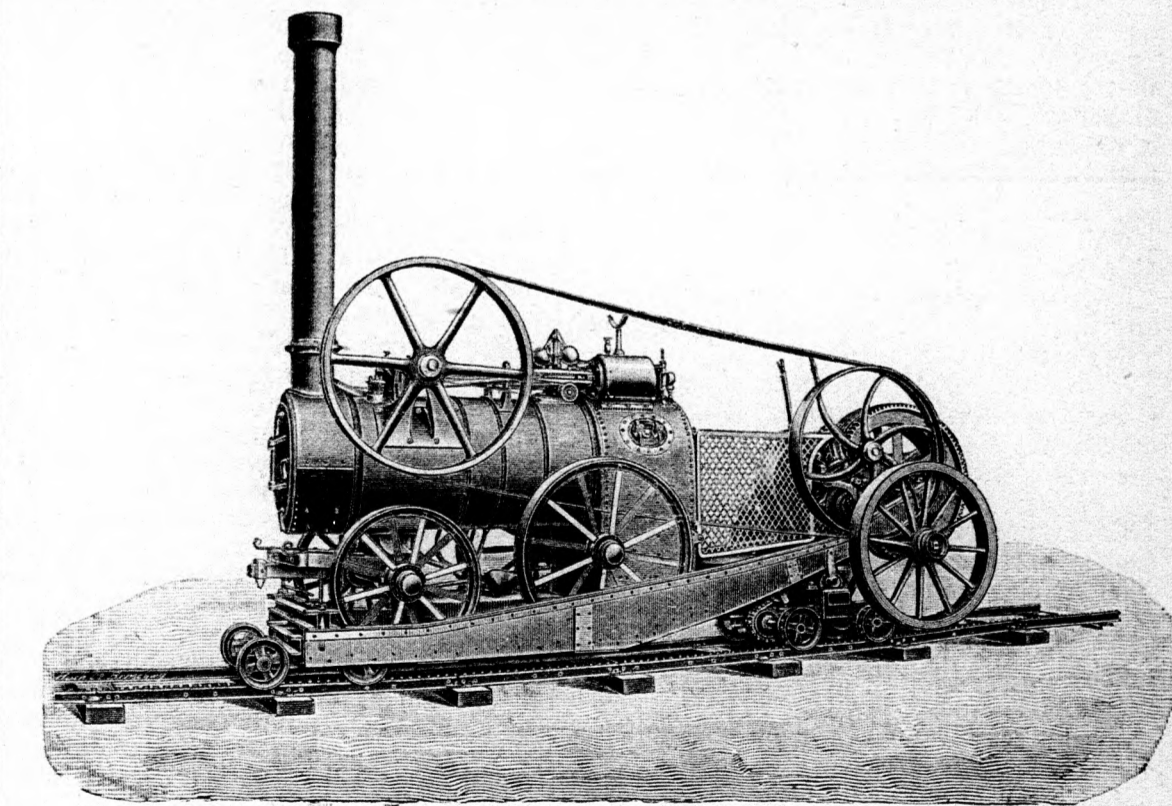
3. A lokomobiloc rendszeren igen nagy feszérővel dolgoznak, — magas nyomású gépek — minek következtében gyakran megtörténik, hogy a „tömések” nem zárnak kellőképpen, a mi sokszor zavarokat okoz a munkamenetben. E mellett ezen magas nyomású gépek kezeléséhez igen ügyes gépészek szükségesek, kiknek alkalmazása költséges, sőt vidéken a legtöbb esetben nem is kaphatók.

melyet kellő összeköttetésbe hozván egy régi 8 lóerejű lokomobillal, szántásra használ. Sack gőzekéje szintén buktató, hasonló Fowler-éhoz, csak hogy az ő ekéje mindegyik szárán csak 2, Sack rendszerű rajol- (mélyítő) eke van alkalmazva s ezt a 2 barázdás mélyítő ekét huzza a 8 lóerejű gép, mely sinen mozog. Sack csupán egy lokomobilt alkalmaz, a szántóterület másik oldalán egy ugynevezett feszítő-szekér van, mely között az eke fel és alá huzatik.

Dolberg R. rostoecki gépgyáros szintén foglalkozott ezen eszmével s hosszabb tanulmányozás után sikerült neki egy gépet előállítania, melynek segélyével ő a legjobbnak elismert Fowler-rendszer szerint (két gép rendszer) két közönséges 9—10 lóerejű lokomobillal szánt. E találmányával Németországban 2 év előtt és tavaly ősszel s az idén tavasszal méltó feltűnést keltett.

Dolberg gőzszántásának lényege következő: A gőzszántáshoz nevezett gyáros 2 közönséges lokomobilt használ, a melyeket a gazdaságban eséplőgépek stb. hajtására alkalmaznak s a melyek a legtöbb gazdaságban a cséplés végeztével a gépszinbe tolatnak s jövő cséplésig használatlanul hevernek. A lokomobilra alkalmazott apparátus egy kocsikeretből áll (202. ábra), mely alá a munka megkezdése előtt egy kicsiny, alacsony kerekű, de erős vasuti kocsit tolatik (203. ábra), s az egész egy transportábilis vágányon nyugszik.

A vaskocsi-keret elején egy erős aczélsodrony-dobot látunk, melyre a gép az ekét húzó aczélsodronykötelet rátekeri vagy leereszti (204. ábra). A lokomobil, mint az a 205. ábrán látható, esigyszerkezet által a vaskocsi-keretre felhuzatik, mely a lokomobillal balata-szij által összekötve, a sinen a gőz által előre vagy hátra indítatik. A lokomobil munkaközben egy elmes kerékáttétel következtében saját erejéből előre mehet, mely alkalommal a transportábilis vágányt a gép mögöl felszedik és a gép előtt lerakják, mely

203. ábra. Lokomobil gőzszántásra felszerelve.

Miután a gőzszántáshoz eddig egy garnitúra gőzgépet kellett nagy költséggel beszerezni, a mely semmi más czélra használható nem volt, a szakemberek már régebben foglalkoztak azon eszmével, hogy nem lehetne-e a gazdaságban cséplésre használni szokott lokomobilocat gőzszántási czélokra felhasználni. Sack Rudolf, a híres empirikus gyáros és gazda már régen foglalkozott ez eszmével s tényleg konstruált is egy gépet,

munkát a fűtő néhány percz alatt elvégezheti.

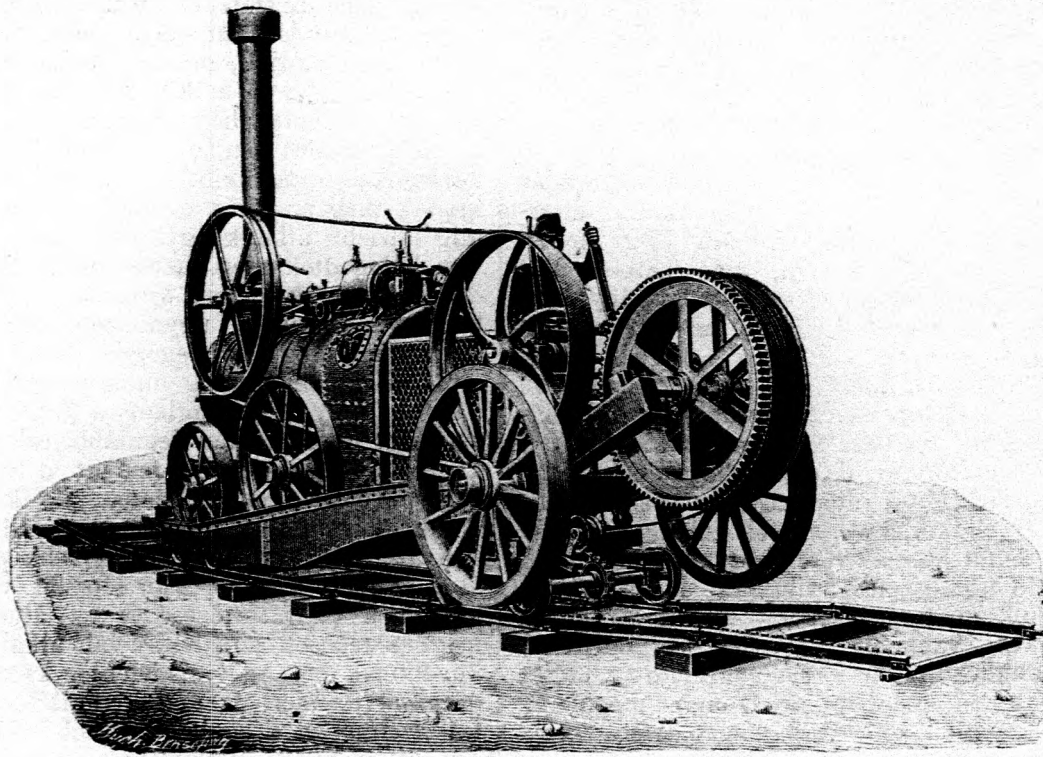
Nagyobb távolságra való szállítás alkalmával úgy a lokomobil, mint a vaskocsi saját kerekain, igásállatok segélyével szállítandó, a mi nem ütközik nagyobb nehézségbe, mert a lokomobilt 4 jó erőben levő ló elbirja, a vaskocsi szállítására pedig kettő is elég (206. ábra). Nagyobb távolságokra tehát nem nehezebb a szállítás, mint egy

közönséges cséplőgarnitúraé, mindenesetre egyszerűbb és biztosabb is, mint a nehéz uti lokomotivoké.

A gép felállítására egyszerű és körülbelül egy órai munkaidőt igényel.

váló találmányát, mely hivatva van olcsósága s más előnyei révén a gőzszántást széleskörűben elterjeszteni s a kisebb birtokoknak is lehetővé tenni.

Paikert Henrik.

204. ábra. A gőzeke aparátus sodrony jobja.

Dolberg szabadalmazott gőzekéje tehát következő, nagyon figyelemre méltó előnyökkel bír:

1. Beszerzési ára sokkal olcsóbb, mint a Fowler-féle gőzekéje, (körülbelül 8000 frt).

2. A gőzszántásra már meglevő közönséges 8—10 lóerejű cséplő-lokomobil is használható, minden átalakítás nélkül.

3. A gép tovahaladása a vágányon puha földön is könnyű és biztos. Besüppedés ki van zárva.

4. Minden gépész, ki a lokomobilo k vezetésére használta tük, e gőzekénél is használható.

5. A könnyű tovahaladás következtében magasabb nyomás kifej tése nem szükséges, miáltal a gép kímélhető.

6. A csekélyebb gőznyomás alkalmazása folytán simább és egyenletesebb a munka, a géprészek kopása és javítása a legcsekélyebbre van redukálva, e mellett vékonyabb aczélkötél is alkalmazható.

7. Főelőnye a Dolberg-féle rendszernek a jóval csekélyebb tőkebefektetés s a lokomobilo k állandó kihasználása, a mi a gőzszántás tetemesen olcsóbb voltát eredményezi.

A Dolberg-féle gőzeke garnitúra ára (a két lokomobil nélkül) a következő: 2 vaskocsi-keret, 2 vastaliga, rárpa, 2 balataszija s 2 gépponyva = 9500 márka. 822 méter hosszú, 24 sodronyból álló aczélkötél = 1600 márka. 1 db 4 barázdás buktató-eke 3300 márka, 26 transportábilis vágányszelvény fogasruddal, a 32 m. = 832 márka. 1 csigakészülék = 100 márka, összesen 15,332 márka, vagyis a mi pénzünkre átszámítva, körülbelül 8000 frt.

Dolberg gőzekéje két év előtt Rostock mellett szántott először nyilvánosan és azóta ugyanott már több ízben s minden tekintetben bevált. Ez idő óta a gépen javítások is eszközöltetek s ezen javított alakban ismét mult tavasszal szántott a gép több helyen, a szakértők általános megalégedésére.

A gép munkaképessége 12 munkaóra alatt 32 ezm. mély szántás mellett, körülbelül 16 magyar hold vagyis óránként 1 kat. hold. Fűtőanyagfogyasztás körülbelül annyi, mint a cséplésnél.

Minden garnitúrához kell 1 gépész, 2 fűtő és az ekére két ügyes ekevezető.

Ezekben vázoltuk röviden Dolberg ki-

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Védekezés a háziállatok fertőző betegségei ellen.

I.

A fertőző s egyszersmind legnagyobbbrészt ragadós állati betegségek oly tetemes károkat okoztak és okoznak most is az egyes államok állatállományában, hogy a kormányoknak már régebben törvények

által kellett az ellenük való védekezést szabályozniok. Az állam által szabályozott és általa fogantatosító beavatkozásnak meg lett már eddig is az üdvös hatása, habár még távolról sem a kívánt mértékben. Egyes országokból ugyanis egyes ragadós betegségeket sikerült, csaknem teljesen kiküszöbölni, más ragadós állati betegségeket pedig, amelyek előbb elég gyakran járványosak voltak és az állatállomány nagy részének elhullását vonták maguk után, szórványos jellegűvé tenni.

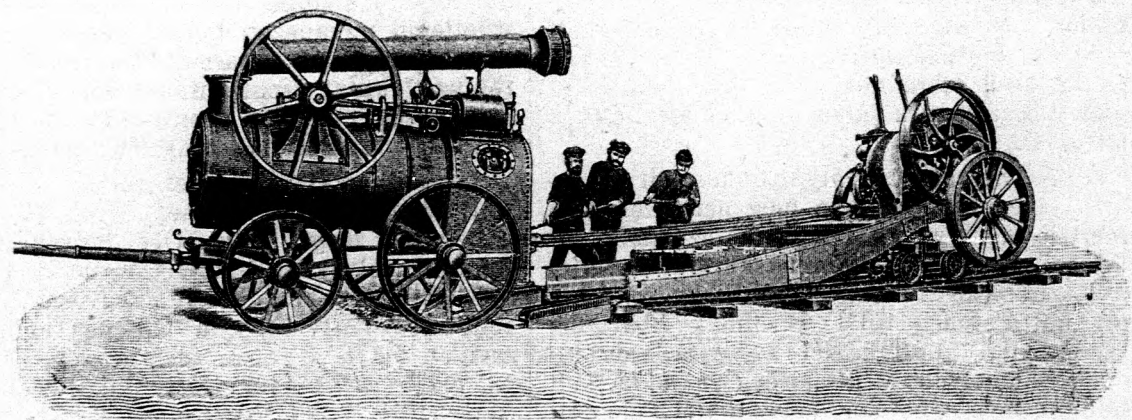
De hogy a háziállatok közt fertőző betegségek minél kisebb számban jelentkezzenek, vagy egyesek esetleg teljesen kiirtassanak, ahhoz nem elegendő egyedül az állam beavatkozása, az államot ezen beavatkozásában az állattulajdonosok bizonyos szakismertekkel párosult jóakarátának kell támogatnia.

A következőkben a fontosabb ragadós betegségek elleni védekezésmódot külön-külön, a többiek általánosságban fogom röviden tárgyalni.

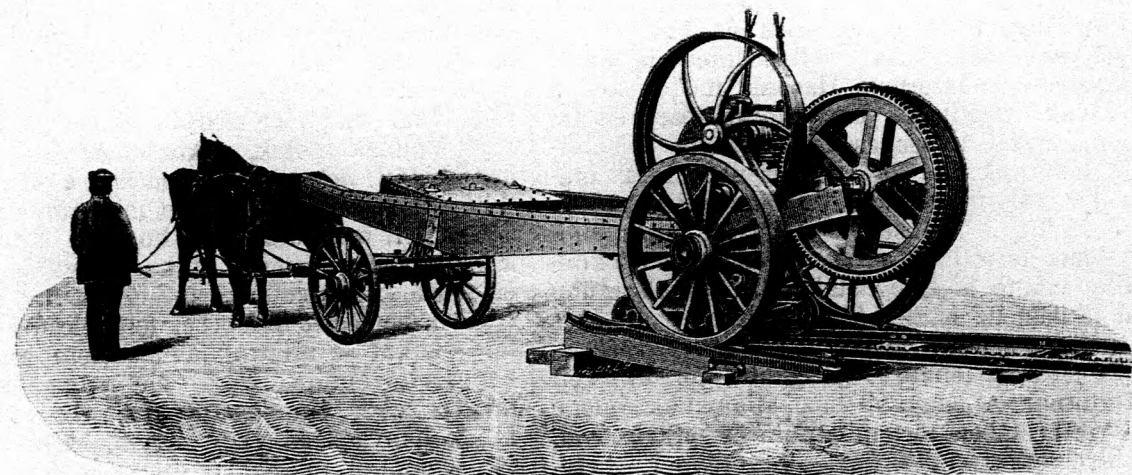
I. Védekezés a lépfene ellen.

A lépfene, eltekintve a betegségek a beteg állatok vérével, bélsarával és az ezekkel bemoesokolt eszközökkel való átvitelétől, rendszerint fertőzött takarmány vagy víz által közvetített fertőzés eredménye. Ezekből kifolyólag arra kell törekedni, hogy az állatok fertőzött takarmányhoz vagy vízhez ne jussanak, azonkívül, miután ezen feltétel teljesítése nem mindig áll hatalmunkban, az állatokat a betegség ellen immunizálni kell.

A sokak által jelenleg is kedvelt érvágást, mely önként érhető okból a betegség terjesztője lehet, csak azon esetekre kell szorítani, a hol annak alkalmazása indokolt. Hogy egyes betegségeknél, pl. tüdővérbőség, tüdővizenyőnél, (tüdőguta), agyvérbőség kezdeti szakában az érvágás hasznos, sőt néha életmentő, senki sem fogja tagadni, de a ragadós betegségeknél nemcsak nem használ, de határozottan árt. A lépfenében megbetegedett állat az érvágás után ugyan rövid ideig tartó könnyebbülést érezhet, a betegség kimenetele azonban evvel meg nem akasztható, legfőlebb még sietteti a halálos

205. ábra. Lokomobil felvontatása csigaszerkezet segítségével az állványra.

206. ábra. Lokomobil vaskocsija szállításra felszerelve.

kimenetelt az által, hogy a vért, mely a benne keringő ragályanyagot esetleg tönkretette volna, az érvágással kevesbitettük. A tulajdonosok közül sokan ezzel ellenkezőleg állítják, hogy az érvágással a lépfenét egyes esetekben meg lehet gyógyítani. Erre nézve meg kell jegyezni, hogy a lépfenében megbetegedett állat kivételes esetben szintén kigyógyulhat, anélkül azonban, hogy abban az érvágásnak része lenne. Gyakori az eset, hogy a lépfenét tüdővérbőség vagy tüdővizenyővel tévesztik össze, melyeknél pedig az érvágás sokszor életmentő.

A betegségnek megközelítőleg való felismerésében megbízható segítséget nyújt a hőmérő, melyet azonban minden gyanús állatnál való használat után alaposan tisztítani és fertőtleníteni kell. Ha valamely állat hirtelenül súlyos tünetek közt betegedett meg és hőmérséke magas (40°-on felüli) vagyis gyanút kelt lépfenére, az érvágás alkalmazása nem ajánlható. Legcélszerűbb ily állatot kedvező időjárás esetén az udvar valamely félreeső, könnyen tisztítható részén vagy üres istállóban elhelyezni, hideg vízzel öntöztetni, többször lecsutakoltatni.

Mint már említettem, a betegségnek egyik állatról a másikra való közvetlen átvitele általában véve ritkán észlelhető; leggyakoribb az eset, hogy a betegség fertőző anyaga a takarmányra s azzal az állatok tápcsatornájába jut. Ez okból a tulajdonosnak főleg arra kell törekednie, hogy az állatoknak nyújtandó takarmány fertőzve ne legyen.

Midőn valamely állat lépfenében megbetegedett és a többi állattól elkülönített, első elmulaszthatlan feladat legyen a megbetegedett állat és szomszédainak állóhelyén levő trágyát és a vályukban visszamaradt takarmányt elégetni oly célból, hogy a beteg állat bélsarával, mely a betegség okozóit majdnem kivétel nélkül nagy mennyiségben tartalmazza, a trágyára vagy az állat orrából esetleg kifolyó vérről a vályuba került ragályanyag megsemmisíttessék. Ha egyesek ezt tenni elmulasztják, ne esodálkozzanak azon, hogy bizonyos idő múlva újra jelentkezik a baj állatállományukban, mert a fertőzött trágyával a betegség okozói a szántóföldön szétszóródnak, onnan pedig, mert ellenálló képességüknek fogva hosszú ideig életképesek maradnak, a szántóföldön termelt takarmányra jutva, újra előidézhetik a fertőzést.

A trágya és a vályuban maradt takarmány elégetése azonban még nem elegendő, mert a ragályanyag talán már az istálló talajába vagy a vályu réseibe került. Okvetlenül szükséges tehát az istállótalaj földjének ott, hol a beteg állat és annak közvetlen szomszédjai állottak, két ásonyira való kiemelése, mélyen való elásása és a kiemelt földnek megbízhatóan tiszta földdel való pótlása. A mely istálló szilárd talajjal bír, ott a talaj földjének kiásása természetesen nehézségbe ütközik, azért ott a talajnak éles seprővel és vízzel való tökéletes kitisztítása, forró luggal való lemosása és 1:1000 higanysublimátoldattal való leöntése is alkalmazható célszerűen. Hasonló módon kell a vályuk tisztítását és fertőtlenítését eszközölni azzal a kiegészítéssel, hogy a sublimátoldattal való beecsetelés után 1-2 órával a vályut szódaoldattal lemosni vagy bemészelní is szükséges. Hidlással bíró istállónak fertőtlenítése könnyen érthető okból alig vihető ki kifogástalanul. Legcélszerűbb a hidlást az istállóból eltávolítani.

Az elhullott állatok minden részének eltakarítására lehető legnagyobb gondot kell fordítani. A nagyobb házi állatoknak lépfene következtében történt elhullása alkalmával, mivel ezek rendszerint a hatóságnak bejelentetnek, a szőröstül-bőröstül való elásást

úgy a hogy foganatosítják. Nem így azonban a juhok elhullása esetén. Az elhullott állat bőrét a tulajdonos rendszerint nem ásatja el, hanem legtöbbször a takarmánypadlásokon vagy fészerek alatt megszártja és eladja. Ez által pedig legalaposabban gondoskodik arról, hogy udvarából a betegség soha ki ne pusztuljon. A leborzást majdnem kivétel nélkül az állatokat gondozó személyek végzik, kik piszkos kezeikkel már közvetlenül vihetik át a betegséget az egészséges állatokra vagy pedig a takarmányt fertőzik be. A bőrökről száradás közben elcsöpögő vér a takarmány eltartására szolgáló padlások talajára vagy éppen az ott levő takarmányra, más esetben különféle hulladékokra, ezekkel a trágyába s végre a trágyázott földről az ott termelt takarmányra jut.

A hullát kellő (2-5 méter) mélységű verem ásásáig legezészerűbb az elhullás helyén, ha az elhullás nem állatokkal telt istállóban történt, őriztetni, hogy ebek fel ne szaggassák és a ragályanyagot szét ne hurocolják. Mikor a verem elkészült, a hullát sértetlenül kell a veremhez szállítani. Miután a természetes nyílásokat a vér és váladékok elcsöpögésének megakadályozása céljából valamely anyaggal betöltjük. A veremnél a hullát csupán annyira tanácsos felnyitni, a mennyire a lépfene megállapítása végett a szerveket megvizsgálni szükséges. A bőrt a hullát célszerű összevágnatni és azután a hullát feldarabolva a verembe helyezni, petroleummal bőven leönteni s a hullára hintett szalmával meggyújtani, hogy a bűz által átjárt húst cigányok vagy más emberek ki ne ássák. A hullának egy réteg oltatlan mézszel való befedése az előbb említett okból nem elegendő. A hullára a felbontás alkalmával fertőzött földet kell legelőször hányni. A hullának az udvar vagy kert valamely helyén való elég gyakori elásatása határozottan elvetendő. Ugyanis a legnagyobb vigyázat mellett megtörténhetik, hogy a föld felületén ragályanyag marad vissza és az oda került állatok befertőzhetnek vagy pedig szárnyasok széthordják a keresés közben lábaikra vagy csőreikre tapadt virust. Megtörténhetik az is, hogy idő folytán a hullá helyéről megfedkezvén, véletlenül ugyanazon helyen vagy közvetlen szomszédságában takarmány eltartására gödröt vagy kutat ásnak, minek következtében a betegség évenként jelentkezik, a nélkül, hogy keletkezési okát csak sejtjenék is.

Elég gyakori az eset, mikor az említett eshetőségek egyike sem forog fenn, és a betegség mégis fellép. Oly helyekről van itt szó, melyeknek talajviszonyai a betegség okozóinak fejlődésére kedvezők. Köz tudomásu tény, hogy a lépfene leginkább mélyen fekvő mocsaras vagy dradásoknak kitett vidékeken szokott előfordulni. Ilyen helyeken csupán a talaj javítása szüntetheti meg a bajt. Mivel a lépfene okozóinak fejlődéséhez bizonyos mennyiségű víz jelenléte szükséges, a talajviz levezetése és a mélyen fekvő legelők vagy réteknek szántóföldekké való átalakítása, vagy ha az kivilhető nem volna, az ily rétről vagy legelőről származó takarmánynak a betegség iránt nem fogékony állatokkal való feletetése eredményre vezet.

Vannak esetek, mikor a takarmány vagy tartózkodási hely megváltoztatása a nyájban fellépett járványt egyszerre megszünteti. Ez abban leli magyarázatát, hogy ez által az állatok nem fertőzött takarmányt kapnak és tiszta környezettel érintkeznek.

A betegség fellépését feltételező különféle okokat az állattulajdonos nem mindig képes eltávolítani, vagy ha maga részéről meg is teszi, elmulasztja azt egy másik, kinek hanyagsága vagy nemtörődése folytán a gondos tulajdonos állatai is veszélyeztetnek. Az utóbbi veszély elhárítására a tu-

lajdonosnak rendelkezésére áll még egy mindenesetre figyelmet érdemlő védekezési mód, a védőoltás. A lépfene elleni védőoltás jótékony hatásait az elmúlt hat év alatt végzett oltások eredményei igazolták. Egyes gazdaságokban, hol a betegség évenként az állatok nagy százalékát pusztította el, a betegség ismeretlen, amióta a védőoltást évenként foganatosítják, másutt pedig csak olykor-olykor hull el a beoltott állatok közül valamelyik lépfenében. Saját eddigi tapasztalataim szerint csupán a szopós vagy csak kevéssel az oltás előtt elválasztott állatok kapták meg az oltás évében a betegséget, míg idősebb állatok egyetlen egy esetben sem betegedtek meg. Itt is, mint más ragadós betegségek elleni oltásnál is tapasztalták, valószínűleg ugyanazon körülmény forog fenn, hogy t. i. egészen fiatal állatok oltás által nem mindig immunizálhatók.

A mely gazdaságban a lépfene által évenként okozott kár legalább annyit tesz ki, mint az oltás költségei, ott a védőoltás igénybevétele igen ajánlatos; de kívánatos volna ott is, hol a veszteség nem áll arányban az oltás költségeivel, mert ha pár éven át a lépfene egyszer sem lép fel valamely helyen, a talaj fertőzése és az által újabb megbetegedések fellépésére való alkalom nem következik be. Az oltás jelenleg kárral nincs összekötve, mert az újabb miniszteri rendelet értelmében a beoltott állatok teje szabadon értékesíthető. Hogy a beoltás után némi, különösen gyengébb állatok lépfenében megbetegednének, nagyon kétséges. Ugyanis a költséggel járó oltást rendszerint csak akkor veszik igénybe, mikor a betegség az állatok közt már jelentkezett; az oltás pedig az állatokat csak bizonyos idő lefolyása után teszi immunissá, így tehát megeshetik, hogy a ragályanyagot már magukban rejtő, bár még egészségeseknek látszó állatok oltatnak, be, melyeken a betegség kitörését az oltás természetesen meg nem akadályozhatja. Ez különösen akkor észlelhető, mikor az állatok ugyanazon viszonyok közt hagyatnak, mint mikor a betegség fellépett.

Az oltás foganatosítására legalkalmasabb idő a kora tavasz, azért, hogy az állatok a nyár elején és derekán, mikor a fertőzés veszélye legnagyobb, már immunissak legyenek.

2. Védekezés a sertésorbáncz ellen.

A fellépés feltételei és védekezéstekintetében a lépfenéhez legközelebb áll, de oktanilag attól teljesen különböző ragadós betegség a sertésorbáncz. A fertőzés itt is leggyakrabban az emésztőcsatornán át történik, de nem ritkán a bőr horzsolásai, melyek sertéseknek oltóanyag által vagy verekedés közben igen könnyen keletkezhetnek, szolgálhatnak a fertőző anyag behatolásának helyéül.

Midőn valamely udvarban a sertésorbáncz fellép, főfeladat legyen, hogy a még teljesen egészséges, különösen az egy éven aluli sertések, melyek közt a betegség leginkább szokott pusztítani, más istállóba, akolba, vagy helyre vitessenek, mi sertések-nél majd mindig keresztülvihető. Határozottan veszélyes a megbetegedett sertést az udvarban vagy kertben szabadon mozogni hagyni, mert a beteg sertés bélsarával, mely a betegség vírusát nagy mennyiségben tartalmazza, az udvarban vagy kertben széthordja. Ily ürülékekkel az egészséges sertések könnyen fertőzhetik magukat, vagy pedig a szárnyasok a kaparás közben csőrükre vagy lábaikra tapadt fertőző anyagot az etető vályukra vihetik át.

Az orbánczban elhullott sertés eltakarítását legezészerűbben úgy hajtjuk keresztül, mint a lépfenénél említettem. A megbetegedett állat tartózkodási helyét alaposan kell tisztítani és fertőtleníteni. Nagyobb tenyészetekben, hol a sertések részére célszerűen épi-

áll még egy
elő védekezési
elleni védőojs
hat év alatt
szolták. Egyes
g évenként az
totta el, a be-
védőojsát éven-
eddig csak oly-
állatok közül
eddigi tapaszt-
ós vagy csak
asztott állatok
a betegséget,
egy esetben
int más raga-
l is tapasztal-
n körülmény
fiatal állatok
ízálhatók.

lépfene által
b annyit tesz
t a védőojsát
de kívánatos
nem áll arány-
t ha pár éven
fel valamely
z által újabb
ó alkalom nem
g kárral nincs
niszteri rende-
ok teje szabá-
ojsát után né-
ok lépfeneben
éges. Ugyanis
erint csak ak-
betegség az
az ojsát pedig
lefolyása után
megeshetik,
gukban rejtő,
átzó állatok
betegség ki-
meg nem aka-
kor észlelhető,
szonyok közt
ség fellépett.
legalkalma-
hogy az álla-
nikor a fertő-
immunisak

cz ellen.

dekezés tekín-
lebb áll, de
özö ragadós
rtözés itt is
rnán át tör-
lái, melyek
gy verekedés
netnek, szol-
ának helyéül.
n a sertés-
hogy a még
az egy éven
betegség leg-
ás istállóba,
mi sertések-
6. Határozot-
sertést az
on mozogni
arával, mely
ennyiségben
kertben szét-
sleges serté-
ukat, vagy
közben eső-
öző anyagot

eltakarítását
esztül, mint
egbetegedett
n kell tiszt-
tenyészetek-
szerűen épi-

tett és berendezett istállók vannak, a serté-
sek tartózkodási helyének a lépfene-nél em-
litett módon való fertőtlenítése könnyen
eszközölhető. A hidas ólakat azonban, me-
lyektől különösen a kisczagok sehogysem
akarnak eltérni, csak nagy bajjal lehet úgy
a hogy fertőtleníteni, a farészeknek forró
luggal való alapos lemosása és bemeszelése
vagy ezélszerűbben sublimátoldattal való be-
ecsetelése, a hidlás alatti gödör tartalmának
mélyen való elásása elengedhetlen kellék,
ha a ragályanyagot tönkretenni akarjuk.
Egyáltalán szabályul szolgáljon, hogy udva-
ron vagy legelőn ne legyenek trágyalével
vagy iszappal telt gödrök, melyeket a serté-
sek különösen forróság idején keresnek fel
nagy előszeretettel, mert a vizsgálatok ki-
mutatták, hogy a sertésorbáncz okozója
rothadó anyagokban soká tartja meg fertőző
képességét.

Midőn legelőn levő állatok közt jelent-
kezik a betegség, az egészséges állatokat
más, nem veszélyes legelőre tanácsos hajtani
vagy pedig istállótatni. A legelőn a beteg
állat bélsarival széthordott fertőző anyag a
napfény behatása alatt kiszáradt ürülék-
ben nemsokára tönkremegy.

Nagy gondot kell fordítani arra, hogy
udvarunkba a betegség be ne huzzottassék. A
betegség behuzrozolásában igen nagy szerepe
van a cselédségnek. Leginkább a cselédség
szokott vásárolni házalóktól sertéseket, me-
lyekkel a betegség gyakran behuzrozolatik.
Ugyancsak a szolgazemélyzet rendszerint
kisebbsérvű kereskedést üz a sertésekkel,
a vásárokról, hová a betegség uralkodása
alkalmával igen gyakran hoznak fertőzött,
bár egészségeseknek látszó sertéseket, a
vett sertésekkel behuzrozolják a betegséget.
Czélzerű ez okból, mint sok gazdaságban
tényleg látható is, a szolgazemélyzet ser-
tési számára a tulajdonos sertés-istállótól
messzeeső helyen jelölni ki helyet, a ser-
tések ápolóit idegen sertések vásárlásától
eltüntetni és orbáncz fellépése esetén a fer-
tőtlenítést a cselédség ólaiban is szigoruan
eszközöltetni.

A védőojsát a sertésorbáncz elleni vé-
dekezésnél igen fontos szerepet játszik. Az
ojsátokkal elért eredmény igen kedvező s
ezért annak évenkénti igénybevétele igen
ajánlatos. Ojsát következtében, ha nem fer-
tőzött állatokat ojtatunk, igen ritkán beteg-
szik egyik-másik sertés orbánczban. Egészen
fiatal, 1—3 hónapos malacok az ojsáttal
nem minden esetben immunizálhatók; czél-
szerű lesz ez okból csak 3 hónapon felüli
malacokat és idősebb sertéseket is ojtatni,
mely utóbbiakra az ojsát szintén nem ve-
szélyes. Az egy éven felüli sertések ojtatása
nem elkerülhetlenül szükséges, mert azok-
nál a betegség jóval ritkábban lép fel.

Marek József.

IRODALOM.

Zwischenfruchtbau auf leichtem Boden.

Ezen czim alatt dr. Schultz kiváló német
gazdától, a zöldtrágyázás nagymesterétől, egy
munka jelent meg a könyvpiaczon, mely a
szász tartományban fekvő „Lupitz-i” gazda-
ságának zöldtrágyázási sikereivel s eredmé-
nyeivel foglalkozik.

Ujabbán gyakran találkozhatunk a
magyar szakirodalomban azon kijelentéssel,
hogy a zöldtrágyázás idejét multa; ez egy-
általán nem áll, mint azt éppen Schultz ki-
váló munkája is bizonyítja, melyet — mint
e téren kiváló gyakorlati gazda — a német
mezőgazdasági társaság megbízásából irt, mely-
nek — mellesleg megjegyezve — egy szak-

osztálya, tisztán csak a zöldtrágyázás kérdé-
seivel foglalkozik.

Tehát igenis nagy súlyt fektetnek a
zöldtrágyázásra, mely bizonyos körülmények
között különösen a homoktalajon, igen helyén-
való s jövedelmező eljárás.

Dr. Schultz silány homoktalaju lupitz-i
gazdaságában, 40 év óta alkalmazza a zöld-
trágyázást oly kiváló eredménnyel, hogy
földjeinek jövedelmezőségét két, sőt három-
szorososan fokozta.

40 évi praksisa alapján következő vég-
eredményekre jutott.

1. Zöldtrágyázás czéljából csakis pillan-
gós virágu növényeket kell használni, mert
lényeggyűjtő képességük alapján csakis ezek
felelnek meg a zöldtrágyázás tulajdonkép-
peni czéljának.

2. Homoktalaju gazdaságában legjobb
eredményeket érte el a kék, fehér és sárga
csillagfürttel, a spanyol bükköny (Lathyrus
clymenum) és fehér borsóval, melyek rövid
idő alatt a legnagyobb tömeget szolgáltatják
és legtöbb légenyt voltak képesek gyűjteni,
a mennyiben utóbbi hektáronként (17 kat.
hold) 10—14 q chilisalétromnak felelt meg.

3. A zöldtrágyanövényeket „főterményül”
nem veti, hanem a „közbeszurt” természet
használja, érte ez alatt azt, hogy valamely
főtermény letakarítása után nyomban feltört
tarlóba veti a zöldtrágyanövényeket és eze-
ket az ősz vagy tél folyamán szántja le. Te-
hát a tarlóvetést alkalmazza, melylyel a leg-
jobb s legbiztosabb eredményeket nyerte s a
zöldtrágyanövény külön földet nem foglal el.

4. Kísérleteket tett az u. n. „alávetéssel”
is, midőn a zöldtrágyanövények magvait, a
rozs elvirágzása után, egyszerűen a rozs közé
veti; az elért eredmények nem voltak meg-
felelők.*

5. A zöldtrágya után sorra következő
miveleti növények gyökerei sokkal hatalma-
sabbak s mélyebb járásaik, mint máskülön-
ben. Rendkívül érdekesen jelzett munka
fényképfelvételei, melyekben egyrészt a
zöldtrágyanövények, másrészt az utánok
következő sekélyen gyökerező növények, gyö-
kéralakítását s elágazását mutatja be. Schultz
munkájának ezen igen fontos részére, egy
más alkalommal bővebben terjeszkedem ki.

6. A zöldtrágyanövények „tarló vetésé-
nél” (közbeszurt mivélés) kiváló gond fordít-
tandó arra, hogy a főtermény letakarítása
után a tarló azonnal leszántva, nyomban be-
vetessék; itt egy napi mulasztás nagy hiba
lehet.

7. A munka siettetése czéljából, a tarló-
vetés alá közvetlen műtrágyázni nem czél-
szerű; hanem az előnövényt lássuk el gazda-
gon kainit és thomassalakkal úgy, hogy a
zöldtrágyanövényt is értékesíthesse.

8. Hosszu praksisa alapján azon meg-
győződésre jutott, hogy a különböző pillan-
gós virágu növények „kevert vetése” czélze-
rűbb, jobb és biztosabb, mintha azok külön-
külön használtatnak.

9. Ha a tarlóvetés nem sikerül tétová-
zásnak nincs helye, hanem mielőbb leszánt-
tandó, mert az ott fellépő gyomokkal sokkal
több kárt, mint hasznót teszünk.

10. Üzleti szempontból különösen ki-
emeli, hogy a lupitz-i eredmények szerint
sokkal jövedelmezőbbnek bizonyult a zöld-
trágya tarlóvetés leszántása, a feltakarmá-
nyozásnál.

Ennek indoklását szintén egy más al-
kalomra tartom fenn.

11. A zöldtrágyázással, a talajba hozott
nagymennyiségű nitrogén kihasználását lé-
nyegesen fokozhatjuk, ha:

a) a burgonya alá k. holdankint számítva
2—3 terü istállótrágyát, vagy 100—150 kg.
szuperfoszfátot adunk,

* A közbeszurt és alávetéssel, magam is több
éven át kísérletezek; az eredményeket alkalom adtán
ismertetni fogom.
K. K.

b) gabonafélék alá kainitot és thomas-
salakot használunk,

c) gyenge meszeztést (10—12 q hektá-
ronként) alkalmazva, melynek hatása több
évre terjed.

A csillagfürtök méz iránti ellenszenvét
„kainittrágyázással” ellensúlyozza.

12. A zöldtrágyát legjobban meghálálta
a burgonya, kevésbé a rozs; a tavasziaknál
a zabbal érte el a legjobb eredményeket.

13. Munkája utolsó fejezetében a zöld-
trágyázás jövedelmezőségét bizonyítja és
számszerűen fejtegetéseivel kimutatja, hogy
a zöldtrágyázással produkált jövedelem igen
nagy s könnyű homoktalajain lényeges biz-
tosítékát képezi a jövedelem fokozásának.

Ezen rendkívüli érdekes s tanulságos
munkát, különösen homoki gazdáink figyel-
mébe ajánlom. Kerpely Kálmán.

Komló-aukezió Budapesten.

Kevés kulturnövényünk van, a mely-
nek termesztése érdekében oly sokat irtak
volna az utóbbi időben s a melyet ennek
daczára oly tökéletesen elhanyagolnának,
mint a komlót. Szaklapokban lépten-nyomon
találunk czikkeket, a melyek a komlóter-
meléssel foglalkoznak, tárgyalva annak fon-
tosságát éppen jelen viszonyaink között, gya-
korlati tapasztalatokon alapuló számadatokkal
mutatva ki ezen ipari növény termelésének
hasznosított voltát.

Számtalanszor ki volt már mutatva, hogy
habár egyetlen gazdasági terményünk sincs
oly óriási áringadozásnak alávetve, mint a
komló — melynek ára rosszul termő évek-
ben a rendes ár három-négyszeresére szök-
kenik fel, — de a mely ennek daczára a
legrosszabb konjunkturákat tételezve fel,
még mindig busásan jövedelmez egyéb ter-
ményeinkhez viszonyítva.

Es ezen kecségető anyagi haszon el-
lenére a komló-termelés nem bír tért hó-
dítani minálunk; néhány év előtt a föld-
mivélésügyi kormány felhívást is intézett
a gazdaközönséghez, buzdítva azt a komló-
termelés nagyobb mérvű felkarolására, —
mint a mely nemcsak a termelőnek magá-
nak biztosít szép bevételi forrást, hanem
munkáviszonyainkat is lényegesen meg-
javítani volna hivatva — de ezen buzdítás
is eredménytelen volt s a komló-mivélés
terén még mindig csiga lassúsággal hala-
dunk előre. — Pedig itt van előttünk szom-
szédunk, Csehország példája, a mely körül-
belül 12—14 millió forintot vesz be éven-
ként komlóból, a mi eléggé biztató lehetne
a követésre, annyival inkább, mert mint
tudjuk Magyarország több vidéke rendelkezik
azontalaj és klimatikus feltételekkel, melyek
a komlótermelésnek alapjai.

Azt hisszük, két főoka van annak, hogy
e nagy haszonnal üzhető ipari növény mive-
lése nálunk nem bír tért hódítani; az egyik
a nagy tőkebefektetés, melyet a komló-
telepek létesítése igényel, a másik pedig az
értékesítés nehézsége.

Az első okkal röviden végezhetünk;
mindenki ösméri a magyar középirtokos
osztály mai súlyos helyzetét, a melynek
természetszerű folyamánya, hogy nagyobb
investicziókra képtelen, tehát nagyobb komló-
telepek létesítésére ez időszert nem is
gondolhat, mert ez a befektetésen kívül nagy
forgó tőkét is igényel; a kezdeményezők e
téren nem lehetnek mások, mint a nagy
uradalmak tulajdonosai, a kik a szükséges
kellékekkel rendelkeznek, de akik mostanáig
szintén nem fordítottak figyelmet a komló
termelésére.

A másik ok, a komlótermés értékesíté-
sének nehézsége, szintén nem csekély mér-
tékben járult hozzá, hogy e téren oly las-
san haladjunk előre. Szinte különösnek tet-

szik, de tény, hogy hazai sörgyárosaink saját termésű komlónkat nem szívesen veszik meg idehaza, de ha a magyar termelő komlótermelését eladja egy saazi kereskedőnek s ez ugyanezen terményt saazi komló ezime alatt a magyar sörgyárosnak küldi meg, akkor mint kitűnő terményért szívesen fizet érte tetemesen magasabb árat. Ez ugyan eléggé különösnek tetszik, pedig megfejtése igen egyszerű. Ugyanis a komló specialiter oly termény, a melynek jóságát s ezzel kapcsolatosan nagyobb értékét nem annak valódi jósága adja meg, hanem a termőhely jó hirneve, mert ez már magában véve biztosítja a komló jóságát illetőleg. Ebből magyarázható meg az, hogy a csehországi, saazi komló elnevezése alatt négy-ötször annyi komló jön forgalomba, mint a mennyi ott terem, s e fiktív terméstartalomnak egy részét mi szállítjuk ki Csehországba.

Magyarországi komló mint ilyen nem képez piaci árut; ennek egy része, nevezetesen a dunántúli megyékben termelt, mint osztrák komló kerül forgalomba, másik része, főleg az erdélyi vármegyék terménye, Csehországba adatik el, s onnan nem ritkán ugyanazon zsákban a melyben tőlünk szállítottatott oda, jön vissza hozzánk Magyarországra, mint saazi komló.

Ebből folyólag megérthető azon egészségtelen állapot, hogy habár komlószükségletünket távolról sem bírjuk saját termésünkkel fedezni, mégis aránylag nagy a kivitelünk e czikkből. Ugyanis behozunk körülbelül 2000—2500 q komlót évenként s kiviszünk 1000 q-t, a mely ugyan ismét visszakerül hozzánk idegen elnevezés alatt, de tetemesen drágábban.

Az az abnormális állapotot nem szüntethetjük meg másként, mint az által, ha termésünknek a külföld előtt elismerést szerzünk. Az első s legfőbb kellekkel, a mivel e czélt elérhetjük, rendelkezünk: jelesül kitűnő minőségű komlóval, a mely kiállja a versenyt bármely más országbeli terménnyel. És ez nem pusztán állítás; igazolja állításunkat azon külföldi szakemberek egybehangzó ítélete, a kik a tavalyi berlini sörárpa és komlókiállításán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által beküldött komlómintákat a legkitűnőbb minőségű terménynek deklarálták. Az alap tehát megvan, a mely komlóértékesítésünket a jövőben idehaza lehetővé teszi. A mai világban azonban a jó bornak is kell czéger, e nélkül nincs kelendőse. Nem fogunk elérhetni semmit sem, ha a külföldi fogyasztókkal meg nem ismertetjük a magyarországi komló kitűnőségét, a mi csak az esetben lehetséges, ha ott mutatjuk azt be, a hol erre a legalkalmasabb tér nyílik, a berlini sörárpa és komlókiállításán, a melyet a folyó év őszén tartanak meg.

Azon méltó kitüntetés, melylyel a külföldi szakemberek a magyar komlónak a tavalyi kiállításán adóztak, azon elhatározást érlelte meg az O. M. G. E.-ben, hogy komlótermelésünk előmozdítása és értékesítése érdekében további lépéseket tegyen. Es okból elhatározta, hogy ismét részt vesz egy nagyobb komló-minta gyűjteménnyel az idei berlini komló-kiállításán, a hol ezt az egyidejűleg felküldendő sörárpa kollekcióval együtt, befogja mutatni a külföldnek. — De e terv csak úgy sikerülhet, ha hazai termelőink minél nagyobb számban küldenek be komló-mintákat az O. M. G. E.-hez; ezt elérendő, az egyesület igazgatósága felhívást intéz hazai termelőinkhez, tömeges résztvételre szólítván fel azokat. E felszólítás lapunk élén olvasható.

Termelőink saját érdekükben cselekesznek, ha e felhívást megszívlelik. — Az O. M. G. E. ugyanis elhatározta, hogy az esetben ha a bemutatandó komló-kollekcióink ismét kitüntetésben részesül az idei berlini komló-kiállításán — a mi pedig két-

segtelen — akkor a jövő évben komló-aukciót létesít Budapesten. — Reá lévén irányítva a külföldi figyelmé terményeink kitűnő voltára, ezen aukcióknak nagy befolyása lesz komló-termelésünk emelésére.

Az aukciók intézménye hazánkban nem új s előnyüket, kivált a gyapju értékesítése terén tapasztalhatjuk. Tudja mindenki, mily ellenszenvet tanúsítottak igen sok oldalról ezen intézmények iránt s hogy ennek daczára ezek most, hogy kissé megerősödtek, prosperálnak.

El vagyunk rá készülve, hogy az első komló-aukciók nem fognak különösebb eredményeket felmutatni, de hát a kezdet minden téren nehéz s azon keresztül kell esni; de meg vagyunk róla győződve, hogy ha egyszer sikerül a magyar komló jó hírnevét megállapítani a külföld előtt, meg fog szűnni azon abnormális állapot, hogy saját termésünket a külföldnek adjuk el s ugyanazt ismét te emesen drágábban vásároljuk vissza; ha sikerül ezen intézményt létesítenünk, akkor meglesz oldva az értékesítés nehézségének kérdése, a mi hathatós tényezőül fog szolgálni arra, hogy a komlótermelés, ha eleinte talán csak nagyobb birtokosaink uradalmában, de idővel, különösen viszonyaink javultával, középbirtokosaink körében is tért hódítson.

Komlótermelők! a közös jó czél érdekében segítse azt elő kiki résztvételével.

J. P.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

416. kérdés. Szíveskedjenek a beküldött 1., 2., 3., 4., 5. sz. alatti bogarak és álcák neveit velem közölni, melyekből minden érett lóhergubóban kettő-három található. Hogy ha ily mértékben van megtámadva a maglóher gubója érdemes-e azt meghagyni magunk, mert most még jó takarmány valna belőle.

Abauj-Zsadány.

P. J.

418. kérdés. Pár hét előtt szarvasmarhám között fellépett a lépfene s rövid napok alatt 7 darabot ragadott el hetvenből; védőoltással megakadályoztuk a baj terjedését s ma a tudomány szerint állataim immunisak, tényleg pedig az elhullás megszűnt.

A fertőzés keletkezésének okát azonban felderíteni nem lehetett; emlékezetem szerint 20 év alatt — vagyis mióta itt lakom — községünkben lépfene-járvány nem volt; sporadicze fordult elő 1888. márcziusban két elhullás egy gazdaembernél s 1889. június 2-dikán az én szarvasmarha-állományomból pusztult el egy tehén, de mindkét esetben megtörtént a legszigorubb fertőtlenítés s a hullák szabályszerű eláztatása.

Arról tehát, hogy itt a legelők vagy kutak fertőzve volnának, szó nem lehet.

Marhám két csoportban járnak, külön istállóból, külön legelőre és külön kutra, harmadik csoportként felemlítendő a bikák, melyeket szabad ég alatti karámban, zöld takarmányon tartok.

Az állatállományomban fellépett lépfene okát kutatva, gyanum az állatok közös takarmányára, a zöld búkkönyre irányult, melyből minden csoport etetve lett s e gyanu annál jogosultabbnak látszott, mert a búkköny etetése hetednapján lépett fel a baj. De hát a búkköny miként és honnan lehetett fertőzve?

Egy domboldalon termelt, hová a víz sem fel, sem le nem hozhatta a spórákat?

Igaz, hogy az ideai tulesős, zivataros s közben nagy hőséggel váltakozó időjárás miatt a búkköny erősen vörös-rozsdás volt,

hanem ez már máskor is volt így minden utókövetkezmeny nélkül.

Honnan tehát a fertőzés?

Dr. Hutya állatorvosi belgyógyászati könyvében olvasom, hogy: „a lépfene állatok nem eléggé zsirtalanított csontjaiból készült csontliszt szintén tartalmazhatja még a ragályanyagot.”

Ha ez áll akkor hozzávetőlegesen meg lehet oldva a kérdés. Mult évben ugyanis azon táblám, melyen a gyanúsított búkköny termelt, rozs alá superfoszfáttal lett felhíntve s így ezen csontliszt superfoszfátnak kellett a takarmányt megfertőztetni.

Kérem ez okból: Lehető-e az, hogy: a kénssavval oldott csontliszt a lépfene-spórákat megsemmisítetlenül hagyva, a ragályt elhurcolhassa?

A gyanús búkkönyt száraz takarmánynak elkészíttetni nem mertem, hanem az egészét bezombolyáztam, arra számítva, hogy a kifejlesztett hőség az esetleges bacillusokat, vagy spórákat megöli. Helyes volt-e ezen eljárásom s elkerülöm-e ez uton a későbbi takarmányozás folytán beállható veszedelmet.

Jánok.

Sz. E.

419. kérdés. Közép kötöttségű s kissé nedves természetű agyagos talajon mesterseges legelőt szándékozván létesíteni, az iránt kérek utbaigazítást, hogy ezen talajnak minő fűmagkeverék felel meg leginkább s kat. holdanként ezen keverékből mennyi vetőmag szükségeltetik s a vetés őszszel vagy tavasszal eszközendő-e?

Dunapentele.

L. L.

420. kérdés. A „Köztelek“-ben gyomirtás czéljából a tarló csekély leszántása ajánlatott s hogy az gyorsan legyen keresztülvihető, több barázdájú ekék alkalmazása javasoltatott. A 3-as ekék drágák (85—150 forint) és nagy vonóerőt igényelnek. Talán vannak erre a czélra alkalmasabb eszközök is, mire nézve felvilágosítást kérek. Továbbá ez őszszel megszántott föld (tavaszi alá) felporhanyítására tavaszkor a vetés előtt, melyik extirpátor a legalkalmasabb, mennyi a munkaképessége és mennyi vonóerőt kíván?

P. Gy.

421. kérdés. Két lóra készült járgányom mellé mily szecskavágót s mily darálógépet szerezsek be?

Sándormajor

D. H. B.

422. kérdés. Hoffner és Schrantz gyárotól egy új szabadalmazott lóhercesplő és kidörzsológép hirdetését és ajánlatát kapván a reá nyomott mintarajzzal együtt, óhajtánám tudni, hogy az ilyenmü sok gép közül tulajdonképpen melyik a legezelszerűbb? Ezen gépet, mint az ajánlatban olvasható, a folyó évi eséplési idényre sokan rendelték meg, de hogy a gyakorlatban megfelel-e csakis a mult évi eredményekből ítéltető meg; kérek e tekintetben felvilágosítást.

Radna.

Z. H. A.

423. kérdés. Gőz-mozgonyok helyett használhatnék-e egy gőzmalom hajtására petróleum-motort.

Pusztá-Kovácsi.

Nagy Pál.

424. kérdés. Soros kukorica vetéseinkben nagy mértékben pusztít egy álcza, melyet eddig e vidéken nem észleltünk; ez ideig a szár azon részében van, mely a cső felett áll; nem ismerve nem tudom, nem-e fogja még a csőszárát is megtámadni? Mely esetben az épp úgy, mint az eddig megtámadott szár, melyet átfurt, már érés előtt elszáradna. Külön dobozban mellékelek 3 darab megtámadott szárrészletet, melyekben az ábra benn van. Egy előttem eddig ismeretlen ormányos fajt találtam egy kukorica száron, melyet szintén beküldöttem; kérem az álcát meghatározni s azt, vajon ezen ormányos faj-e a beküldött álcza rovarja?

Rédén.

E. L.

Feleletek.

Lépfenét okozó csontliszt.

Felelet a 418. sz. kérdésre. Kolesnikow kísérletes vizsgálataiból ismeretes, hogy a lépfene-bacillusok spóráit az 5%-os kénsav-oldat 30 percnyi behatás után megsemmisíti. Azt kellene tehát ebből következtetnünk, hogy a kénsavval oldott csontlisztben fejlődésre és fertőzésre képes állapotban spórák nem lehetnek. Mindennek dacára Franciaországban és Szászországban ismételve tapasztalták, hogy olyan vidékeken, ahol a lépfene azelőtt ugyiszólva teljesen ismeretlen volt, a csontokból és állati hullákból előállított műtrágya használata után lépfene-esetek fordultak elő, a mit úgy értelmeztek, hogy a műtrágya virulens baktériumokat, illetőleg fejlődésre képes állapotban spórákat tartalmazott, amelyek tenyésztésükre alkalmasabb körülmények közé jutva, fejlődésnek indultak és a takarmány közvetítésével az állatokba jutva, fertőzést okoztak.

Valószínű, hogy a bezsombolyázott bükköny, a kifejlődő meleg következtében még az esetben is ártalmatlanná lett, ha csakugyan fertőző volt; abszolút biztossággal azonban ezt alig lehetne állítani, miután ismeretes, hogy a lépfene-bacillusok spórái igen resistensek s még +110° C. hőmérséklet is képesek kiállni rövidebb ideig a nélkül, hogy elpusztulnának. Bővebb tájékozásul figyelmébe ajánljuk állategészségügyi rovatunk mai cikkét.

Dr. R. I.

Fükeverék mesterséges legelőre.

Felelet a 419. sz. kérdésre. Nedves természetű agyagtalajon a létesítendő legelő fűmag vetését nem tanácsolom öszszel eszközölni, mert a fejlődés első stádiumában zsenge fűvetés, a téli nedvességtől sokat szenved s könnyen kifagy. Ily természetű talajokon sokkal jobb és biztosabb vetni tavasszal oly korán, a mint azt a talaj állapota csak megengedi.

A kissé nedves természetű agyagtalajon létesítendő mesterséges legelő következő fükeverékből állhat, megjegyezve, hogy a feltüntetett kg. mennyiség katasztrális holdankint értendő:

	használati érték	kat. holdankint
15% Phelum pratense	79%	2.3 kg.
10% Festuca pratensis	71%	4.0 "
5% Avena elatior	49%	5.5 "
20% Poa pratensis	48%	2.4 "
10% Agrostis alba	72%	1.3 "
10% Lolium perenne	71%	4.0 "
10% Cynosurus oristatus	55%	2.0 "
10% Trifolium hybridum	57%	1.5 "
10% " repens	61%	1.5 "

Ezen keverékben a legelőre való tekintettel a szálfüvek 30%, az alfüvek 50%, a leveles takarmányfüvek 20%-kal vannak képviselve. Az alfüvek közül a Poa pratensis és Agrostis alba mint tarackos füvek, kitöltő fű gyanánt szerepelnek; a szálfüvek közül a Phelum és Festuca késői, az Avena korai fejlődésű; a herék közül a T. hybridum a nedvességet jól tűri, a T. repens pedig a rágást és tipratást jól elviseli.

Tévedések elkerülése végett megjegyzem, hogy a feltüntetett kg. mennyiség jelzett használati értékkel bíró füvekre vonatkozik. Az elvetendő mennyiség a használati érték csökkenésével arányban emelkedik. Mindenesetre helyesen fog L. L. ur cselekedni, ha a vétel útján beszerzett fűmagvakat valamely vetőmagvizsgáló állomással azonosságukra és használati értékükre megvizsgálattatja, nehogy csalódásnak s utólagos

san nehezen helyrehozható hibának legyen kitéve. Mert jegyezzük meg magunknak azt, hogy egy újonnan létesített réten vagy legelőn a hibát csak évek mulva ismerjük fel, tehát akkor, midőn már sok pénzaldozatunkba s munkánkba került.

A mi a fükeverék elvetését illeti, az eltérő sulyu magvakat külön-külön keverve vessük el, hogy az elosztás annál tökéletesebb legyen; szóróvetés esetén legjobb a földet hossz- és keresztirányban bevetni. Tekintve, hogy a legelőt számos éven át akarjuk használni, a talaj erőállapotára s megmunkálására kiváló gond fordítandó, az őszi szántás pedig semmi szín alatt el nem mulasztandó; a tavaszi szántást lehetőleg mellőzzük s helyette az extirpátort használjuk. Vetés előtt készítsük elő a földet kertszerűleg s a magvakat mélyen ne vessük. Az első esztendőben ne legeltessünk, eleinte minden tavasszal hengerezünk, később pedig fogasoljunk. Ezeket szem előtt tartva, jó legelőt létesíthetünk, mely zártágát hosszú időn át fogja megtartani.

Kerpely Kálmán.

Felelet a 420. sz. kérdésre. A gyomirtás céljából alkalmazott sekély talajszántásra tényleg a hármasekék a legmegfelelőbbek.

Mivel azonban kérdésttevő a 4 erős ökröt sokalja a hármasekébe, lehet ezt két ökrrel is végezteni könnyű, kettős ekével.

A tavaszi grubberozásnál használandó eszköz szintén vontatható két ökrrel, a munkaeredmény ez esetben körülbelül 4 hold.

Mindezen munkák végzésére legalkalmasabbnak vélem, különösen kisebb gazdaságokba, az u. n. egyetemes ekét, melynél ugyanazon gerendely és taligaszterekkel egyes, kettős és hármaseké alkalmazható, azonkívül az összes művelő eszközök, u. m. grubber, extirpátor, skarifikator-gyomláló, töltőgető, mélyítő s kapáló-szerelvények.

Ily egyetemes ekéket ma már minden valamire való gépgyár készít, még pedig valamennyi a Sack-féle mintára.

Az árra nézve nagy a különbség az eredeti és utánzott gyártmány közt, de ugyanaz áll a jószágra nézve is.

Részemről az eredeti Sack-féle egyetemes ekét és szerelvényeit ajánlom, melyek ugyan drágábbak, mint a többiek, de a legjobbak.

Tessék Propper Samu gépraktárához (Bpest, Váci-körut) fordulni árjegyzékért, melyben kimerítően le van írva, minő munkára minő szerelvény való, mily nehéz s mi az ára.

Ifj. Sp. P.

Felelet a 421. számú kérdésre. Kétlovas járgányhoz a II. sz. Sack-féle szecska-vágót s a III. sz. Kühne-féle „Excelsior” darálót ajánlom. Mindkét gépet a két ló megerőltetés nélkül fogja munkában tartani. Ennél nagyobb gépeket már nehezen huz s így a végezhető munkamennyiség semmivel sem nagyobb. Jobb ha kisebb géppel könnyebben s gyorsabban dolgozhat a ló, mintha megerőltetve dolgozik.

Ifj. S. P.

Felelet a 422-ik számú kérdésre. Szolgáljon kérdésére feleletül a „Legjobb lóhere cséplőgép”-ről szóló ismertetés. Ehhez még csak azt akarom hozzátenni, hogy jól teszi kérdésttevő, ha még vár jövő évig, mikor fentnevezett lóhereséplő forgalomba jön s azt szerzi be. A Hoffher és Schrantz-féle gép kivitele ellen kifogást tenni nem lehet, ez biztosítva van a gyár szolid készítményei által. A munka minősége is kielégítő, de nem úgy a mennyiség és a nehéz kezelhetőség — miért legyen külön lóhere cséplőgép mikor az új találmánnyal a rendes cséplőgép is elvégzi a lóhereséplést és fejtést olesón és jobban.

Ifj. S. P.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
V. (őszi) luxus-lóvásár. — Őszi gyümölcs vásár. — VIII. országos sörárpakiállítás és vásár. — Felhívás komlótermelőinkhez. — A f. é. aug. havában befizetett alapítv. kamatok és évdíjak nyilvános nyugtázása.	1409
V. Nemzetközi kongresszus az iszákosság ellen. Dr. Csillag Gyula.	1409
Komló-aukezió Budapesten.	1415
Tárca. Nyári multságok. Bébé.	1410

Növénytermelés.

A tornai mód szerint konzervált répalevél. Horváth Jenő.	1410
--	------

Állattenyésztés.

Kísérleti eredmény tőzegálmóznál.	1411
Az ausztriai denaturált só.	1411

Gazdasági gépészet.

Gőzszántás lokomobillal. Paikert Henrik.	1413
--	------

Állategészségügy.

Védekezés a háziállatok fertőző betegségei ellen. Marek József.	1413
---	------

Irodalom.

Zwischenfruchtbaum auf leichtem Boden. Kerpely K.	1415
Levelszekrény	1381
Lépfenét okozó csontliszt.	1417
Fükeverék mesterséges legelőre.	1417
Vegyesek.	1399
Személyi hírek. — Eljegyzések. — Házasság. — Halálozások. — Figyelmeztetés. — Felhívás. — Sörárpakiállítás. — Olesó utazás és ellátás a milleniumra. — Műterem a Tattersallban. — Sertésszállítási mizériák. — Időleges lópatkolási tanfolyam Kassán. — Terménykiállítás Baján. — Állami lovak árverése. — Námeter-szág szénatermelése.	1418
Kereskedelem, Tőzsde.	1398
Budapesti gabonatőzsde. — Abraktakarmányok. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Vetőmagvak. — Szeszület. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyészmahvásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Kőbányai sertésvásár. — Ingatlanok árverései (20000 forint becsértéken felül)	1399
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	1399

Személyi hírek. A földművelésügyi miniszter Pálffy Elemér országgyűlési képviselőt, a ki a temesmegyei homokszőlőtelepítések kormánybiztosságával volt megbízva, — ezen állásától augusztus végével felmentette és a kormánybiztosságot egyuttal véglegesen beszüntette.

Eljegyzések. Crenneville Fülöp gróf, a székesfehérvári állomásos 12. számú uhlánus-ezred kapitánya eljegyezte augusztus 28-án Zichy Hermin a grófnőt, Zichy Jenő grófnak leányát. — Bertalan Imre gazdatiszt eljegyezte Karay Emilát. — Benedek Béla építész eljegyezte Budapesten Bobula Mariskát, Bobula János építész és országgyűlési képviselő leányát.

Házasság. Belezmay Andor dr., a tiszai felsőjárás főszolgabírája e napokban vezette oltárhoz Török-Szent-Miklóson Jurenák Vilmát, Jurenák Sándor pusztajukuti nagybirtokos leányát.

Halálozások. Gróf Károlyi Gábor földbirtokos, a czeglédi választó kerület képviselője augusztus 31-én Budapesten elhunyt. — Id. mezőkövesdi báró Huszár Károly v. b. t. tanácsos, es. és kir. kamarás országos képviselő és földbirtokos Kolozsvárt e hó 30-án elhalt.

Figyelmeztetés: A „Köztelek” 70-ik számában megjelent „A sorvetések kapálva mivélése” című cikkéből folyólag számosan tudakolják tőlünk Mokry István ur lakcímét. Tájékoztatásul közöljük, hogy Mokry István ur Temesvárott lakik. A kik „A sorvetések kapálva mivélése” című művét megszerezni óhajtják, intézék ebbeli óhajukat közvetlenül a szerzőhöz Temesvárra.

Felhívás. Stross Zoltán ur, volt kismartoni gazdatiszt kéri, hogy jelenlegi tartózkodási helyét a „Köztelek” lap szerkesztőségével tudatni sziveskedjék.

Sörárpakiállítás. Az országos sörárpakiállításra árpamintákat a „Köztelek” 69. és 70. számában közlöttéken kívül következők küldötték be: Gorove János, Sály, Borsodm. (Chevalier-árpa); Kegyes Tanítórend öcsödi gazdasága, Ószöd, Somogym. (Oregon-árpa); Hanny Imre, Pa-Rád, Somogym. (Chevalier-árpa); Ondrejovich László, Bágyon, Nógrádm.

(Chevalier-árpa); *Grósz* Ignác, Göncz-Ruszka, Abauj-Tornam. (tavaszi hazai árpa); báró *Seckendorff* Armin, Sály, Borsódm. (tavaszi hanna); *Karsay* Albert, Pa-Nagytelek, Pestm. (Hanna-árpa); dr. *Suhajda* István, Kis-Ecses, Nógrádm. (Chevalier-árpa); ifj. *Kálmán* Rudolf, Csuz, Komáromm. (Golden Melon); *Ivánka* Oszkár, Kisbér, Nógrádm. (Chevalier-árpa); *Prónay* Istvánné szül. Almássy Mária, Romhány, Nógrádm. (Juwel-árpa); gr. *Széchenyi* Imre, Somogyvár, Somogym. (Chevalier-árpa); *Sommer* Ignác, Csapi, Zalam. (tav. Hanna); *Brüll* Mór, Budapest, *Weiner* Jakab, Páty; *Egressy* Aladár, Vác. Részt vesz tehát a kiállításon összesen 45 termelő 18 vármegyéből 60 mintával. Ezekből eladásra összesen 8130 mmásza árpát jelentettek be. A kiállításra többé nem fogad el mintákat a rendezőség, a vásárra azonban 5 kg.-os minták állandóan küldhetők, még pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, Alkotmány-utca 31.), a hol az eladás közvetítettik. A kiállítás, mint a tervezetben jelezve volt, szeptember hó 20-án nyílik meg s 30-ig tart az Országos Magyar Gazdasági Egyesület „Köztelek” helyiségében.

Olesó utazás és ellátás a millenniumra. A m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája (Budapest, Hungária-szálló) az ezredéves országos kiállítást látogatók számára tetszés szerinti részletekben fizetendő utazási és ellátási könyvecskéket ad ki, melyek Budapestre és vissza szülő mérsékelt áru menettérti jegyeket, ellátási és elszállásolási bérzeteket, kiállítási belépő jegyeket, szórakoztatási helyekre szóló belépő jegyeket, közlekedési jegyeket és egyéb kedvezményekre vonatkozó utalványokat tartalmaznak. Ezen utazási és ellátási könyvecskéket fentemlített menetjegyirodáiban, a vidéki városi menetjegyirodáiban, a magyar kir. államvasutak összes állomási főnökségeinél, a magyar kir. posta- és távirdahivataloknál, a Fonciére pesti biztosító intézet ügynökségeinél előjegyezhetők, a hol erre vonatkozó prospektusok is kaphatók.

Mütermem a Tattersallban. A Tattersall lovardája néhány hét óta valóságos műtermem alakult át. Itt azonban nem elkényeztetett divák, vagy más érdekes alakok ülnek ezuttal modellt, hanem távoli vidékeknek legelőn nőtt négy lábú szépségei, tarka-barka nyugati és daruszörü magyar tehének, melyek Bonyhádról, Kolozsról, Beregből, Háromszékből s a hortobágyi gulyából hoztattak ide, hogy a szobrász végsőjének modellt álljanak. Ifj. *Vastagh* György művészi kezei örökítik meg remek kivitelben ezeket a szép állatokat, abból a célból, hogy az ezredéves kiállításon a gazdasági egyesületek gyűjteményes kiállításán a távoli vendégek is gyönyörködhesseken bennük. Minden miniatűr tehén testalkatára, színére s idomaira nézve típusát fogja feltüntetni annak a válfajtának, mely egyes vidékeken a legértékesebb tenyésztanyagot képezi. Eddig már három minta készült el teljesen; az utolsó izomdudorodás is hiven vissza van adva ezeken a szobrokon, melyeken a szakértő gazda és a műértő szemé egyaránt gyönyörködhetik. Az ifju *Vastagh* György az, a ki az állatszobrászatot Magyarországon ez időszerint ugyszólván kizárólagos hivatottsággal ápolja s szakítva a szokásos idealizálással — a mi az állatszobrászatnál egyáltalán nem volt helyeselhető

— alapos tanulmányokkal és készütséggel gyakorolja és tökéletesíti művészetét. Az ezredéves kiállításra mintegy 200 állatszobor kerül ki kezéből, a melyek a kiállításnak és hazai szoborművészetünknek nem kevésbé fognak díszére válni. A gazdasági egyesületek kollektív kiállítása számára még mintegy 10—12 szobrot készít tehenekről s munkájával valószínűleg október hó folyamán készül el. Ez állatszobrok nemcsak a gazdasági egyesületek kollektív kiállításának, de az egész mezőgazdasági kiállításnak legszebb és legtanulságosabb tárgyait fogják képezni.

Sertésszállítási mizériák. Hogy mily kellemetlenséget és kárt okoznak az osztrák állategészségügyi és vasuti közegek a magyar sertéstenyésztőknek és sertéskereskedőknek, arra szolgáljon tanubizonyságul az alábbi eset, melyet velünk egy bécsi munkatársunk közöl és a melyet ajánlunk a földmivelésügyi miniszter figyelmébe. Nevezetesen a legutóbbi napokban Csantavérről (Bács-Bodrogmegye) állami főállatorvos által egészségesnek nyilvánított és a vesztegár kihirdetése előtt utbaindított 16 kocsirakomány sertést a brucki határon feltartóztaták. A sertések mult hó 22-én lettek feladva és 25-én reggelig vesztegeltek, a határon a mi azt jelenti, hogy 5 napon keresztül waggonba zárva élen-szomjan sinylődtek, mialatt nyugodtan tárgyalt egymás között Bécs város helytartósága és az osztrák belügyminiszterium, hogy mi történjék e sertésszállítmánnyal. Nagyon természetes, hogy a hosszas parlamentirozás alatt a szegény sertések igen könnyen elpusztulhattak volna. A zárlat elrendelése és annak köztudomásra hozatala közötti időben utban levő ily állatok tulajdonosait nem volna szabad ily, eléggé meg nem róható eljárással megkárosítani. Kérdjük: nem áll-e módjában a magyar földmivelésügyi miniszternek, hogy hazai sertéstenyésztőinket, illetőleg sertéskereskedőinket ilyenmü zaklatásoktól megvédje s a vagyoni károsodástól megóvja. Nem az első eset ez, a melyet fentebb regisztráltunk, mert tudja azt mindenki, a ki ezen ügyekkel foglalkozik, hogy osztrák szomszédaink minden ürügyet felhasználnak arra nézve, hogy sertés kivitelünk elé akadályt gördítsenek és sertéskereskedésünket megbénítsák; az elmondott eset csak egy azon igen sok ilyenmü eset közül, a melyekről tudomással bírunk és a melyeket a legutóbbi időben a lapok is nyilvánosságra hoztak. Kérjük a magyar földmivelésügyi minisztert, intézkedjék hatáskörében, hogy ezen abnormis állapotok véget érjenek.

Időleges lópatkolási tanfolyam Kassán. A földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére a mult hónapban nyílt meg Kassán az időleges lópatkolási tanfolyam, mely három hónapig tart; kezdődött 1895. augusztus 24-én és végződik 1895. november hó 24-én; az oktatás elméleti és gyakorlati. A patkolási tanfolyam alapszabályai szerint hallgatókul igazolvánnyal ellátott kovácsmesterek és kovácssegédek vétetnek fel, kik 17-ik életévüket betöltötték. Hallgatókul első sorban Abauj-Tornamegye területén és Kassán lakó kovácsmesterek és segédek vétetnek fel, de más vármegyéből jelentkezettek is felvehetők, ha a tanfolyamra jelentkezettek száma megengedi. A hallgatók minden előadási napon 60 kr. segélyt kapnak.

Terménykiállítás Baján. A bajai gyümölcsészeti egyeslet f. év október 5., 6. és 7-én Baján terménykiállítást rendez. A kiállított tárgyak a bíráló bizottság ítélete alapján állami ezüst, bronzérmekkel és díszoklevelekkel lesznek kitüntetve. A kiállítás hat csoportjába beküldhetők gabonaneműek

és hüvelyesek, azonkívül kender-, len-, takarmányfélék természetes állapotban és konzerválva, gazdasági melléktermények és műtrágyák. A méhészeti csoportban: csurgatott- és lépesmész, mézkészítmények és viasz. Külön csoportokban állítatnak ki: a gyümölcs-, szőlő- és konyhakerti termények u. m. zöldség- és főzelékfélék, ugyszintén a bor- és szesztermények is. A bajai egyeslet idei kiállításának díjaihoz az *O. M. G. E.* 100 arany frankkal járult.

Allami lovak árverése. Az idei állami ló árverések Budapesten a lótenyésztés emelésére alakult Tattersall részvénytársaság telepén október hó 4-én kezdődnek és három napi megszakítással e hó 10-én érnek véget. Az árverés tehát két ciklusra oszlik. Az első ciklus tart október 3., 4. esetleg 5-én is, ez alkalommal számfölötti fiatal és anyakanczák kerülnek árverezés alá Kis-Bérről, Bábólnáról, Mező-Hegyesről és Fogarasról, mintegy 170—180 drb. Október 6-tól 8-ig az állami lóárverés szünetel, mely időszak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendező luxus-lóvásár anyagának elárverezésére van fennhagyva. A második ciklus október 9 és 10-én tart. Árverezésre kerülnek heréltek a fenti ménesekből és méntelepekből összesen, mintegy 110—120 drb. A megvett lovak 24 óra alatt szállítandók el a telepről.

Németország szénatermelése. Németország összes rétterülete mintegy 40 millió német holdra becsülhető. Statisztikai adatok szerint egy német hold széna hozama átlagban 6—8 q-ra rug. Hogy azonban a hozam könnyen 10 q, sőt kedvező körülmények között majdnem ennek kétszeresére volna fokozható, azon számtalan kísérlet eredményéből, melyet különféle rétrágyázásokkal végeztek, csaknem biztosra vehető. Miután Németország huszprodukciója az idő szerint távolról sem fedezi a szükségletet, a német gazdák azon vannak, hogy rétteik javításával ezen hiányt pótolhassák. A német gazdák szerint, ha a számítás alapjául elfogadjuk azt, hogy 10 q széna elegendő egy fél q husztermelésére, az esetben a rétek holdankénti termés hozama csupán néhány q-val volna fokozandó, hogy Németország huszszükséglete fedezve legyen. Ezen meggyőződésnek adott már kifejezést a németországi földmivelésügyi kormány is és felhívta a gazdákat arra, hogy rétteik javítására és azok terméshozamának fokozására nagy figyelmet fordítsanak.

Gazdák mindazt, a mire a gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és a legjutányosabban *Mauthner* Ödön budapesti magkereskedéséből szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Megjelent a mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-cz. alapján összeállított *I. Káté* mező- és hegyőrök számára, *II. Káté* uradalmi csöszök számára. Ara egyenkint portómentes küldéssel 20 kr. Összeállította dr. Balkay Béla. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

E hó elején jelent meg az Utmutató legújabb kiadása. Tartalmazza a legújabb személy-díjzabásokat, valamennyi hazai és külföldi vasutnak legújabb menetrendjeit, posta- és gőzhajó-járatokat, mérsékelt menetárakat, utirányokat, Közép-Európa ujonnan és pontosan kidolgozott vasuti térképét s egyéb hasznos tudnivalókat. Ara 50, postán 60 kr. Csakis az összeg előleges beküldése mellett. Kiadóhivatal: Budapesten, Alkotmány-utca 24. szám.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

Augusztus 29-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza	uj	74-75 kiló	uj	8 óra
Tiszavidéki	uj	74-75 kiló	uj	8 óra
		76-77		
		78-79		
		80-82		
			6.20-6.45	
			6.40-6.65	
Pestvidéki		74-75		
		76-77		
		78-79		
		80-82		
			6.15-6.40	
			6.35-6.60	8 óra
Fehérmegyei		74-75		
		76-77		
		78-79		
		80-82		
			6.15-6.40	
			6.35-6.60	
Bácskai		74-75		
		76-77		
		78-79		
		80-82		
			6.15-6.40	
			6.35-6.60	
Bénsági		74-75		
		76-77		
		78-79		
		80-82		
			6.15-6.40	
			6.35-6.60	
Északmagyarországi		74-75		
		uj 76-77		
Rozs	I.	5.50-5.60	II.	5.50-5.60
Árpa, takarmány		5.15-5.40		
égetni való		5.60-6.30		
sörfőzdei		6.90-8.-		
Zab		5.90-6.25		
Tengeri ó		5.35-5.50		
Káposzta-repce bénsági kivételével		9.-9.8		
Köles		5.25-5.75		

Budapesti gabonátözsde. 1895. augusztus hó 2. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

A időjárás e héten általában véve a cséplésre kedvező volt, a mennyiben csapadék az ország legkedvezőbb helyén fordult elő. A közeledő szántásra azonban ezen idő annyiban nem kívánatos, a mennyiben a talaj már sok helyen kiszáradt és így komoly aggodalmink lehetnek, hogy a vetés ha az időjárás meg nem változik megcserepedett földben fog végbemenni.

A külföldi tözsdék hangulata az utóbbi napokban ismét valamivel meglágyult, a mi azonban helybeli piacunkra nagy behatással volt. Az effektív üzlet kiváltképp búzában meglehetősen nagy forgalmu volt ezen a héten, a mi impulzusát a bécsi piactól nyerte, a hol a külföld kiváltképpen tiszavidéki búzában meglehetősen nagy bevásárlásokat eszközölt a bécsi gabonvásár alkalmával.

Rozsban az üzlet kiváltképpen készáruban valamivel élénkebb irányzatú volt és Debreczen vidékén Galiczia nagyobb bevásárlásokat eszközölt.

Árpában az üzlet rendkívüli és még sohasem tapasztalt irányu. A külföld bevásárlásokat abszolúte nem eszközölt, és csakis a legprimább minőségű árpára lehet vevőt találni. A középminőségű árpában üzlet alig fordult elő, és hogyha Morvaországban árpatermése az idén sikerülni fog úgy az etető árpának az ára 4-5 frt között fog megállapodni.

Repceben az üzlet valamivel szilárdabb volt, a mi a repcevetést hátráltató szárazságra vezethető vissza.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Élénkebb kereslet és forgalom mellett a szeszárak a hét elején 1/8 frttal drágábban zárulnak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről a kínálat élénk és minthogy jobb vételkedv uralkodott több kötés 13.50-13.75 frton létesült is, Pest, Baranya és Trencsénmegyei állomásokhoz szállítva. Erdélyi állomásokhoz szállítva üzlet nem létesült.

A budapesti piacton a hét elején meglehetősen élénk volt a vételkedv és több tétel azonnali szállításra el is kelt. Későbbre még mindig hiányzik a fedezési vételkedv. Elkelt finomított szesz 52.50-52.75 frtig, élesztő-szesz 53.50-53.75 frtig, nyersszesz adózva 52 forintig, adózatlan 13.75 forinton, denaturált szesz 18.75-19.- forintig.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15.50-15.60 frt.

Bécsi jegyzés 16.30-16.50 frt kont. nyersszeszért.

Prágai jegyzés 51.25-51.50 frt adózott burgonyaszeszért.

Brünni jegyzés 11.50-11.75 forint exkontingens szeszért.

Vidéki szeszgyárak közül: Baja, Temesvár, Arad 1/8 frttal drágábban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52.50-52.75 frt, élesztő-szesz 53.50-53.75 frt, nyersszesz adózva 52.-52.1/8 frt, nyersszesz adózatlan 13.-14.- frt. Denaturált szesz 19.-19.1/8 frt.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárazmestek: Élénktelen üzletmenet mellett 5.7-5.80 frton jegyeztetik 100 kilónként zsák nélkül.

Határidők árfolyama Budapesten.

	aug. 30.		aug. 31.		aug. 2.	
	legat.	legm.	legat.	legm.	legat.	legm.
Búza						
Őszre	6.41	6.43	6.40	6.41	6.32	6.33
Máj.-jun.						
Tavasza	6.84	6.86	6.87	6.89	6.81	6.85
Tengeri						
Máj.-jun. 1896.	4.53	4.55	4.57	4.59	4.55	4.56
Jul.-Aug. 1895.	5.28	5.30	5.30	5.32	5.33	5.36
Zab						
Tavasza						
Őszre	5.62	5.64	5.63	5.65	5.63	5.66
Repce						
Aug.-szept.						
Rozs						
Máj.-jun.						
Őszre	5.61	5.63	5.68	5.70	5.61	5.63

Határidők árfolyama külföldön.

	aug. 2.	árcsök-kenés	ár-eme-kezés
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza tavasza	7.20	-.01	
Őszre	6.74	-.01	
Rozs tavasza	6.43	-.05	
Őszre	6.02		
Zab tavasza	6.27		0.02
Tengeri			
Búza máj.-jun.			
Rozs máj.-jun.			
Zab máj.-jun.			
Őszre	5.98		
Tengeri máj.-jun. 1896.	4.90	-.04	
Uj repce	9.90		
Berlin (1000 kgrként márkában.)			
Búza szept.			
október			
Rozs szept.			
október			
Zab szept.			
Uj tengeri			
Zab október			
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó hóra	18.60		-.70
okt.	18.60		-.10
4 hó utolsó	19.10		-.30
4 hó nov.-től	19.50		-.40
Liszt folyó hóra	41.90		-.30
okt.	42.25		-.35
4 hó utolsó	43.10		-.60
4 hó nov.-től	43.60		-.50
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza	66.50		
szept.	65.7/8		5/8
decz.			
Búza jan.			
Tengeri szept.			

Élelmiszkek a budapesti hetivásáron. 1895. év szeptember 3-án. (A székesfehérvári vásárgazdaság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a háltéren. A fővámterti, Ferencz József-rakparti és háltéri piactra 9 helybeli halász és halkereskedő által 55 q, és vidéki kocsinok 5 q, összesen 60 q kevert hal hozatott. Az árak métermázsánként nem változtak. A vásár élénk.

Vizsont elárusították a hal q-át: nagy élő 70-90, nem élő 40-60, közép nagy élő 55-80, nem élő 30-40, apró élő 17-24, nem élő 6-12 frtig.

Baromfi. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 7400 db, hajón kb. 2100 db, kocsin kb. 1200 db, helybeli árusoktól kb. 2200 darab, összesen kb. 12900 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronként: tyúk 130-130, csirke 65-110, (idei kiv.), kappan hizott, kappan sovány 120-150, réce hizott, (idei) réce sovány, lud (liba) hiz. 400-550, lud sovány 240-280, (idei), pulyka hizott idei, sovány 240-300, gyöngytyúk 130-130, galamb peccenyének 35-45 krig.

Az újvásártéri piactra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 2200 db, kocsin 600 db, gyalogárusok 490 drb., helybeli árusok 2200 drb., összesen 6400 drb baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyúk 130-140, csirke 60-130, idei, hizott kappan, sovány 150-160, hizott réce 200-250, sovány réce 100-160, hizott lud (liba) 400-700, sovány lud 200-250, hizott pulyka, sovány pulyka 200-300, gyöngytyúk 130-140, galamb peccenyének krig.

Tojás. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 23000 drb., hajón kb. 3000 drb., kocsin kb. 8000 drb., helybeli árusoktól 22000 drb., összesen kb. 56000 drb. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440

db.) 3100-3150 kr., 100 drb 220-260 kr., 1 db 3-3 krig.

Az újvásártéri piactra felhozott a szokott községekben vasp. kb. 7000 drb., kocsin 4000 drb., gyalogárusok 1200 drb., helyb. árusok 14500 darab, összesen 26700 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2-5-3, 100 darab 220-230, 40 krért 16-18 drb., 1 láda 1440 drb. 2900-3300, mezes tojás 1 db, 100 drb, 40 krért drb., 1 láda 1440 drb - krig

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 300 q, hajón 120 q, kocsin 2400 q, helyb. árusok kb. 200 q, össz. kb. 3620 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 70-400, 1 q, petrezselyem 100 cs. 70-400, 1 q, zeller 100 db 50-120, karalábé 100 db. 50-120, vöröshagyma 100 cs. 30-300, 1 q 400-500, fokhagyma 100 cs. 600-2000, 1 q 1200-1300, fehérrépa 100 darab, vörösrépa 100 db 50-100, fejeskáposzta 100 db 150-500, kelkáposzta 100 drb 70-140, vöröskáposzta 100 db 200-800, fejes saláta 100 db 70-180, kötött saláta 100 db, burgonya 1 q 200-300, fekete retek 100 drb 80-160, hónapos retek 100 db, ugorka sav. való 100 darab 35-60, ugorka savanyu 100 db 80-120, zöldpaprika 100 db 10-80, tök 100 drb 400-800, paradicsom 100 db 30-200, zöldbab 1 kg. 6-14, zöldborsó 1 kg., zöldborsó fejtett 1 l. 20-60, zöld tengeri 100 cs 70-120 krig.

Felhozott az újvásártéri piactra a szokott községekben szekéren kb. 840 q, gyalog és helyb. árusok által 415 q, össz. mintegy 1255 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 70-120, 1 q 200-210, fejeskáposzta 100 db 150-400, vöröskáposzta 100 db, kelkáposzta 100 db 90-140, paradicsom 100 db 50-200, 1 putnyon 50-70, fejes saláta 100 db, kötött saláta 100 db, ugorka sav. való 100 db 35-60, ugorka savanyu 100 db 70-80, zöld paprika 100 db 20-30, zöldbab hüv. 1 kg., 1 zsák 40-60, zöldborsó héjas 1 kg., zöldborsó fejtett 1 lt. krig.

A Hunyady-terti piactra felhozott 86 kocsin kb. 860 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya sárga 1 q 240-260, rózsza 1 q 220-240 krig, 1 zsák burgonya (35-42 kg.) 8.-110, ugorka sav. való 100 db 30-50, savanyított 100 db 80-100, paradicsom 1 putt. (10-12 kg.) 50-60, 100 db válogatott 60-200, tök főzni való 100 db, fejeskáposzta 100 db 180-500, zöldbab 1 zsák (7-15 kg.) zöldtengeri 100 cs 60-80 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz József-rakparti piactra vaspályán kb. 350 q, hajón kb. 150 q, kocsin 1050 q, helybeli árusok által kb. 400 q, összesen kb. 1950 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagyban árak: Fajalma 1 q 1000-1400, köz. alma 1 q 600-800, fajkörte 1 q 1200-1430, közönséges körte 1 q, közönséges dió 100 db 30-40, szilva magbaváló 1 q 700-800, szilva vörös 1 q, szilva szalt 1 q, cseresnye faj 1 kg., cseresnye köz. 1 q, meggy faj 1 q, meggy köz. 1 q, mogyoró 1 q, gesztenye belföldi 1 q, gesztenye olasz 1 q, narancs 1 láda 340-350, citrom 1 láda 800-850, füge 1 kgr. (idei), barack őszi 100 db. 150-300, 1 q, barack őszi 1 kg., szőlő közöns. 1 q. 1000-2600, szőlő csemege 1 q 3600-3800, dinnye, görög, nagy 100 db 1500-1800, kicsiny 100 db 500-1000, dinnye sárga faj 100 db 1000-1500, közönséges 500-1000 krajczárig.

Az újvásártéri piactra felhozott a szokott községekben vaspályán kb. 150 q, kocsin kb. 2960 q, gyalog és helybeli árusok 250 q, összesen 3160 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db 150-300, 1 kg. 10-16, 1 db 2-4, közönséges alma 100 db 30-50, 1 kg. 8-12, 1 db 1/2-1, 1 putnyon, körte faj 100 db 150-400, 1 kg. 16-18, 1 db 2-5, cseresnye faj 1 putnyon, 1 kg., 1 liter, cseresnye köz. 1 putnyon, 1 kg., 1 liter, meggy faj 1 putnyon, 1 kg., 1 liter, meggy köz. 1 putnyon, 1 kg., 1 liter, barack kajszin 1 putnyon, 100 db barack őszi 100 db 200-300, dinnye görög, nagy 100 db 1000-1400, 1 db 15-30, kicsiny 100 db 300-700, 1 db 5-10, dinnye sárga faj 100 db 800-1200, dinnye sárga faj 1 db 10-30, dinnye sárga köz. 100 db 300-400, dinnye sárga köz. 1 db 5-8, szőlő csemege 1 kg., szőlő köz. 1 kg. 30-40 krajczárig.

A Hunyady-terti piactra felhozott a szokott községekben 45 szekéren mintegy 200 q, vasuton körülbelül 30 q, összesen kb. 230 q vegyes gyümölcs. Élénk forgalom mellett, árak a következők: közönséges alma 1 kosár (18-30 kg.) 100-200, fajalma 1 kosár (20-30 kg.) 200-300, fajkörte 1 kosár 120-280 (15-25 kg.), köz. körte 1 kosár (7-10 kg.) 60-70, vörös szilva 1 kosár (24-30 kg.) 140-180, magbaváló szilva 1 kosár (30-35 kg.) 240-300, görögdinnye nagy 100 db 1000-1600, görögdinnye kicsiny 100 db 400-650, sárgadinnye faj 100 db 600-1400, sárgadinnye köz. 100 db 400-600, szőlő külföldi 1 kg., szőlő csemege 1 kg. 35-48, szőlő köz. 1 kg. 22-28, szőlő köz. 1 kosár (12-15 kg.) 260-500 krajczár.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1895. szeptember 3-án. A székesfőv. vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 190 szekér réti széna, 111 szekér muhar, 42 szekér zsupszalma, 4 szekér alomszalma, — szekér takarmányzalma, — szekér tengeriszár, 8 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zaborbükköny, köles stb.), 1300 zsák szecska. A forgalom élénk. Arak q-ként a következők: réti széna 240—280, muhar új 230—260, zsupszalma 150—160, alomszalma 135—150, takarmányzalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zaborbükköny 250—270, lóhere —, luczerna 240—260, köles —, sarju —, szalmaszecska 220—235. Összes kocsi-szám 368, suly 294,400 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Szeptember hó 3-án A székes fővárosi közigazgatóság és marhavásári igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 276 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tirol, — drb növendék élő borju, — drb élő bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb tirol, 30 drb bécsi, 142 drb növendék borju, — drb élő bárány.

A mai borjuvásár meglehetősen élénk lefolyású. A birkavásár a nagy felhajtás dacára meglehetősen élénk lefolyású volt.

Arak a következők. Élő borjuk: belföldi 9.—18 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 36—49 frtig kivételesen 52 frtig sulyra, növendék borju 14—26 frtig, kivételesen — frtig drbonkint, — frtig sulyra. Ölott borju: belföldi —, galicziai — frtig darab, növendék borju — frtig sulyra. Élő bárány — forntig páronkint. Ölott bárány — frtig páronkint, kivételesen — frtig.

Budapesti juhvásár. 1895. szeptember hó 3-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 2662 db belföldi hizlalt ürü, 1934 db feljavított juh, 13 db kisorolt kos, 1263 db kiverő juh, — db bárány, 497 db keeske, 561 db durvaszörü juh, 1055 db szerbiai.

Arak a következők: Belföldi hizlalt ürü 10.—16.— frt páronkint, 18—22 frtig sulyra, feljavított juh 10.—14.50 frtig dbonkint, — frtig sulyra, kiverő juhok 7.50—9.50 frt dbonkint, kisorolt kosok —, —13.— frt drbonkint, keeske 9—13 frtig dbonkint, durvaszörü kosok 12.—18.— frtig drbonkint, szerbiai 10.—15 frtig drbonkint.

Bécsi vágómarhavásár. 1895. szept. 2. (A bécsi marha- és huspénztár jelentése a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 6949 db. Ebből magyar 4464 db, galicziai 520 db, bukovinai 524, németországi 1441 db, hizott 2717 db, legelő 1569 db., fiatal 2663 db. Ökör 4946 db, bika 635 db, tehén 831 db, bivaly 537 db. A nagy felhajtás következtében árcsökkenés állott be.

Arak: magyar prima 63—65 frt, sekunda 60—62 frt, tertia 54—59 frt. Galicziai prima 63—65 (—) frt, sekunda 60—62 frt, tertia 56—59 frt. Németországi prima 65—67 frt, sekunda 61—64 frt, tertia 58—60 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 24—32 é. s., rossz minőségű 20—23 frt é. s. Bika 22—35 frt é. s., tehén 21—32 frt é. s., bivaly 17—23 frt é. s. (Az összes eladások, kivéve az é. s.-sel (élősuly) jegyzetteket, vágósulyban értendőek.)

Egyes eladások:

Magyar hizó ökrök.

Eladók:	Prima		Kiverés	
	100 kg. v. gósulyért	% levonás	100 kg. v. gósulyért	% levonás
Blau testvérek, Temesvár	64 1/2	36	62	38
Hacker Miksa, Sopron	64	38	62	45
Józsefv. spirituszfinomítógyár, Temesvár	64 1/2	36	62 1/2	38
Kellner D., Pápa	53	45	—	—
Löble H., Nagy-Várad	65	36	63	38
Löw Sámuel, B.-Szt.-György	60	38	59	40
Neumann testvérek, Arad	65	35 1/2	—	—
Nyitrai Jakab, Nagy-Kanizsa	63	40	59	42
Br. Stummer uradalma N.-Bodok	60	40	60	40
Br. Stummer uradalma Tavarnak	64	38	61	39

Erdélyi hizó ökrök.

Eladók:	Prima	Kiverés
Czell Frigyes és fia, Brassó	65	36 63
Hager M. Szeben	64	37 62
Urmáneci F. Toplicza	64	37 —

Német hizó ökrök.

Eladók:	Prima	Kiverés
Blau testvérek, Temesvár	67	36 65
Hacker Miksa, Sopron	64	38 62
Neumann testvérek, Arad	67	36 65
Löw Sámuel B.-Szt.-György	60	38 59

Az érvényben volt forgalmi korlátozások módosításán, *szentül Magyarország zár alatt volt területéről a szarvasmarhák nemcsak a csütörtöki, hanem a hétfői, illetőleg a kontumáczásra is minden külön engedély nélkül felhajthatók*; az állatoknak azonban a hétfői vásárhoz szombaton és vasárnap, a csütörtöki vásárhoz pedig kedden és szerdán kell megérkezniük. Az alsó-ausztriai helytartóság rendelkezése szerint *Gömör-, Kis-Hont, Heves és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyékből szarvasmarha, keeske, juh és sertés szentül a bécsi vásárra szabadon felhajthatók. Arva, Trencsén, Nyitra és Zólyom megyékből csak juhok, kecskék és sertések vihetők szabadon a bécsi vásárra, míg a szarvasmarhák csak a kontumáczásra hajthatók.* A magyar földművelésügyi miniszterium Nyitra és Zólyom megyét ugyan a zár alól feloldotta, azonban ezen vármegyékből szarvasmarha Bécsbe továbbra is csak a kontumáczásra vihető. A száj- és körömfájás fellépte miatt Arad, Bács-Bodrogh, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy és Zala megyék, valamint Pécs szab. kir. város területéről szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések Alsó-Ausztria területére be nem vihetők. Bihar, Csanád, Fehér és Veszprém vármegyékből, valamint Nagyvárad és Szekesfejevár városok területéről, szarvasmarha, juh és keeske egyáltalában, ellenben Arva és Nyitra vármegyék területéről csak juhok és kecskék bevitelét tiltatott meg újabban Ausztria területére. Arva és Nyitra vármegyére tüdővész miatt eddig fennállott beviteli tilalom továbbra is érvényben marad.

Bécsi sertésvásár. 1895. augusztus 27-én. Be lett jelentve: 10130 drb. Felhajtás: 2678 drb fiatal sertés, 7410 drb kövér sertés, — drb rideg sertés. Összesen: 10079 drb.

Nagy felhajtás folytán az üzlet lanyha. Arak különként élősulyban fogyasztási adó nélkül: prima 43—44 kr., közepes 40—42, könnyű 36—39 kr., fiatal sertés 39—45 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1895. aug. 29-én. Felhozott: 2726 borju, 5939 élő sertés, 455 kizsigerelt sertés, 396 kizsigerelt juh, 7 bárány.

Az arak 2—3 krral estek. Arak klgrammonkint: kizsigerelt borju — kr., prima — kr., primissima — kr., élő borju 34—35 kr., prima 44—48 kr., primissima — kr., fiatal sertés 39—45 kr., kizsigerelt sertés nehéz 50—60 kr., süldő 56—62 kr., kizsigerelt juh 24—35 kr., bárány páronkint — frtig.

Bécsi juhvásár. 1895. aug. 29-én. Felhajtás: 9999 drb juh.

A vásár lefolyása lanyha. Arak: export juh páronként 17—22, raczka —, selejtes juh 10—16.

Párisi juhvásár. 1895. szept. hó 2-án. Felhajtás 14098 drb juh. A vásár hangulata valamivel élénkült a mult hetihez képest.

Pozsonyi marhavásár. 1895. augusztus 30-án. Felhajtott 438 db.

Daczára annak, hogy vevők csekély számban jelentek meg, a mai vásár jó árak mellett, élénk hangulatban folyt le.

Jegyzetük: Magyar igásökrök I. osztályu 300—370 frtig, II. oszt. 240—350 frtig, kisbirtokosok ökrei 200—280 frtig, tarka ökrök 260—343 frtig páronkint, magyar tinók 24—26 frtig, mustra ökör —30 frtig q-kint, tehén tenyésztésre 84—140 frtig, friss fejős 140—229 frtig dbonkint, hizott marhák levágásra 29—32 frtig, szerbiai 26.50—30 frtig, bikák —27 frtig q-kint, élő borjuk 32—46 kr. kg.-kint, birkák —13 frtig páronkint.

Tatai marhavásár. 1895. augusztus hó 27-én. (Balázs Sándor tudósítása a „Köztelek” részére.)

Szarvasmarhavásár. Felhajtott 1328 drb. Jegyzetük: Igásökrök kisbirtokosok czéljaira 90—120 frtig, tarka ökör I. osztályu 100—125 frtig, magyar tinó 2 éves 50—70 frtig, 3 éves 70—90 frtig, német tinó 2 éves 60—100 frtig, 3 éves 60—115 frtig, mustra ökör magyar 80—90 frtig, magyar tehén tenyésztésre 70—110 frtig, levágásra 50—100 frtig, tarka tehén tenyésztésre 90—115 frtig, levágásra 60—100 frtig, friss fejős 100—110 frtig, magyar üsző 2 éves 40—80 frtig, 3 éves 50—90 frtig, tarka üsző 2 éves 70—90 frtig, 3 éves 80—100 frtig dbonkint.

A kínálat nagyobb, mint a kereslet, a vásár gyernek minősíthető.

Lóvásár. Felhajtott 631 darab. Jegyzetük: Remonda-ló 150—250 frtig, igás-ló könnyebb 15—150 frtig, kocsi-ló (hintós) 50—200 frtig, parasztló 15—130 frtig, vágóra 7—30 frtig dbonkint.

Rimaszombati marhavásár. Augusztus 28-án. (Brauner Gyula városi állatorvos tudósítása a „Köztelek” részére.)

Szarvasmarhavásár. Felhajtott 2682 db. Jegyzetük: Igás-ökrök urasági I. oszt. 380—420 forntig, II. oszt. 260—380 frt. Tarka ökör I. oszt. 340—400 frtig, II. osztályu 275—340 frtig. Kisbirtokosok czéljaira 190—269 forint. Magyar tinó 1 éves 65—80 frtig, 2 éves 90—120 frtig, 3 éves 140—170

frtig, német tinó 1 éves 70—85 frtig, 2 éves 90—140 frtig, 3 éves 150—180 frtig. Mustra ökör nyugati 210—265 frtig, magyar 160—240 frtig páronkint. Magyar tehén tenyésztésre 70—120 forint, levágásra 65—110 forintig. Tarka tehén tenyésztésre 90—130 frtig, levágásra 55—90 frtig, friss fejős 110—160 frtig dbonkint. Magyar üsző 1 éves 30—40 frtig, 2 éves 50—70 frtig. Tarka-üsző 1 éves 35—55 frtig, 2 éves 55—80 frtig. Bivaly-tehén 230 frtig páronkint, szopós borjuk dbja 12—28 frtig.

Szopós borjuk, legelőn javított mustra-ökrök valamennyien elkelték; igás-ökrök pedig az őszi munkálatokra nagyobb számban vásároltattak. Élénk forgalom, szilárd irányzat.

Lóvásár. Felhajtott 1826 drb. Jegyzetük: Remonda-ló 220—280 frtig, igás-ló könnyebb 160—250 frtig, nehezebb 280—400 frtig, kocsi-ló (hintós) 350—500 frtig páronkint. Paraszt-ló 40—120 forintig drbonkint.

Remonda-lovak lengyelzsídk által vásároltattak Középes forgalom, szilárd irányzat.

Juhvásár. Felhajtott: 6335 drb. Jegyzetük: Anya bárányostól 12—14 frtig, sovány ürü fiatal 5.50—6.75 frtig, öreg 8.50—11 frtig, öreg ürü jó min. 9—13 frtig, mustra-birka 7—11.50 frtig páronkint. Élénk forgalom. Emelkedő irányzat.

Szerkesztői üzenetek.

R. A. Sopron. A „kenyér”-nek a benne foglalt adatok kedvéért sorát ejtjük; a „tolvajhistoriá”-t nem használhatjuk.

S. J. Völcsek. Lapunk 30—40-ik számában kimerítő módon tárgyaltuk ezt a kérdést és akkor azon nézetünknek adtuk kifejezést, hogy az állami magvizsgáló állomás bizonylatával arankamentesnek nyilvánított magért a kereskedőt felelősség nem terheli. Kivételt képezne természetesen a esalás esete, a mit feltételezni nem akarunk. Minden lehetséges a földteken s így az is elképzelhető, hogy pl. a mag tve-désből fölcseréltetett, de még valószínűbb, hogy az aranka valamely módon a táblán fertőzte a vetést. Ki tudna ilyen esetben igazságos bíró lenni, ha a körülményekről annak idején közvetlen meggyőződést nem szerezhetett.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztőtítkárja. — Segédszerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek köz-lésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvény-társulat

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Csalma Egyetemi Könyvtár!

Jelzálogkölcson t gyorsan és pontosan eszközöl a Magyar Gazdasági Bankbizomány
részvénytársaság Budapest, Andrásy-ut 51. — Telefon: 2425.

4784

A „Lótenyésztés emelésére alakult részv.-társaság“

f. év október hó 13. és 14-én

Budapest a „Tattersallban“ (külső kerepesi-u 17—19; a keleti pályaudvar leszálló oldalával szemben) rendezi az évenként szokásosan tartott:

ménlőkiállítást és vásárt.

A mének bejelentései (fajta, leszármazás, kor, szín, nagyság, eladási ár, esetleges külön megjegyzésekkel) a nevezett társaság titkári hivatalához legkésőbb szeptember 29-én délig küldhetők be. A bejelentésekkel egyidejűleg 5 frt darabonkénti bejelentési díj fizetendő be, úgyszintén az eladási árakból közvetítési vásárjog címén 2% jutalék illeti a társaságot. A méneknek a telepi istállóba való biztos elhelyezéséért (a közvetlen előtte lezajló őszi luxus-lóvásár miatt) a társaság csupán október 12-én déltől vállal felelősséget. A katalógusokat október 2-től bárkinek készséggel küldi meg a titkári hivatal.

4796

A „L. E. A. R. T.“ Igazgatósága.

Magyar kenderből készült
legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket

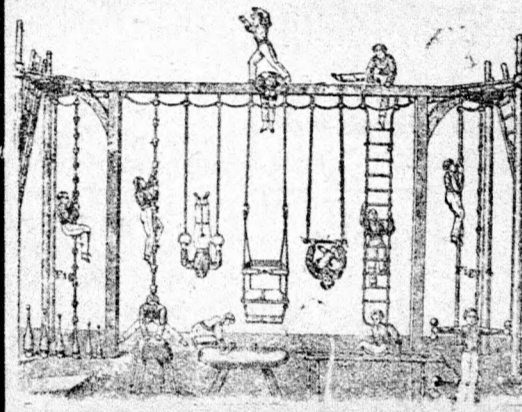
ajánl a
BLEIER és WEISZ kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: **Károly-körút 9.,** a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. szám.**

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörők, ruhaszáritó kötelek,

**ló-hálók, dohány- és kévekötő-
zsinórok,
fogoly- (fűrj-)
hálók,**

kézi táskák stb., továbbá gazdasági szikkek, n. m.: istráng, kötőfék, rudaló, gabona-sákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender-köcs stb., a legutányosabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

☞ E hóban jelenik meg ☞

Köztelek Zsebnaptár

és

**„Köztelek Évkönyv“
1896-ik évre.**

Szerkesztik:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

Az Évkönyv a tavalyinál sokkal nagyobb terjedelemben, körülbelül **30.000** gazda pontos címével jelenik meg.

A két könyv előfizetési **1 frt 50 kr.** Postadíj 10 kr.
ára Bolti ára 2 frt.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25 (Köztelek).

HAZAI ASZFALTIPAR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Ezelőtt „Tatarosi.” TELEFON 442.

Bányái: Tataroson (Biharmegye), gyárai:

M.-Telegd, Budapest.

Központi iroda: Budapest, Váci-körút 21. sz.

Készít mindennemű aszfaltburkolatot u. m.: járdákat, kapubejárásokat stb. természetes aszfaltból: kocsí-utakat, aszfaltmacadam 38151/93. szám a. szabadalmazott rendszerére szerint.

Elvállal új építkezéseknél: alapfalak elszigetelését forró uton szabadalmazott aszfalt elszigetelő anyagból, tetőfedéseket szabadalmazott valódi aszfalt fedőlemezekkel.

Szállít: kitűnő aszfaltanyagot; szab. elszigetelő anyagot, valódi aszfaltfedél és izoláló lemezeket stb.

Olajosztályra szállít: nyers-, gép-, kenő- és henger-olajokat, mindennemű kocsikenőcsőket. 4334

11 drb bonyhádi fejős tehén

— naponta meggyőződhető 130 liter tej — eladó. Bővebbet a felső Margit-szigeti vendéglőben. 4806

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE

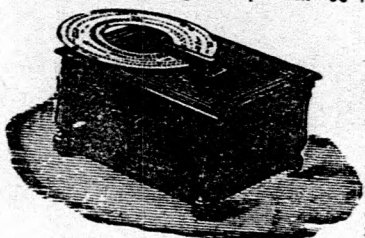
cs. és kir. szab. hangszer-ipar Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 36. szám.

Saját gyártmányu, mindennemű hangszerek és azok kiegészítői és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakkereseti pontossággal teljesítjük.

Legujabb! INTONA Legujabb!

változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Elpusztíthatlan acélhangokkal.

HARMONIKA

saját készítményű

a legkitűnőbb hangokkal,

8 forinttól kezdve 4.—, 5.—, 6.—,

7.—, 8.—, 10.— frtig és feljebb.

Különlegességek acélhangu harmonikákban.

Legujabban megjelent

Magyar harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonikához (30 legszebb zenedarabokkal), melynek segítségével minden előzetes zeneismeret nélkül a harmonika játszását egy fél óra alatt mindenki megtanulhatja. Az egy-soros harmonika-iskola ára 1 forint, a kétsoros harmonika-iskola ára 2 forint, mely összeg beküldése után bérmentve küldjük.

Képes árjegyzék

a) harmonikákról, b) mechanikai zenélőművekről és zenélő dísz tárgyakról, c) minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hurokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetnek meg.

Őszi borsó à 6 frt 50 kr. Őszi búkköny à 6 frt, kapható Csiki Gyulánál, Folya, Temesmegye. 4773

FISCHER J.

zsák gyári raktárban BUDAPEST

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölesönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvák darabonként 3 forinttól feljebb. 4158

Tölgy és bükk makkoltatás.

A Pethő-Szinye, Alsó-Kemence és bacskói uradalmak erdőseiben bőven termett

bükk- és tölgy makk

mely legalább 1500 drb sertés fölhizalására van becsülve, v. egészben, vagy pedig 3 részre beosztva, folyó évi szeptember hó 10-én délelőtt 10 órakor Pethő-Szinyén árverés útján a legtöbbet ígérőnek fog eladatni.

Ugyanazon napon az összes uradalmi erdőben termett

gubics is eladatik.

Pethő-Szinyén, (vasuti állomás Kassa, Nagy-Szalánecz vagy Regete-Ruszka) 1895. aug. 23.

Özv. gróf Forgách Sándorné ömeltősége uradalmi felügyelősége 4678

BIDLÓ IGNÁCZ

erdő- és jószágfelügyelő.

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. föld-birtokos és bérlő uraknak állásközvetítő osztálynál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való fölvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelősebb díjtételekkel, mert nem nyerészködésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítás-sal szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

A MESTERSÉGES BOROK KÉSZÍTÉSÉNEK

és FORGALOMBA HOZATALANAK TILALMÁRÓL szóló

TÖRVÉNY.

Magyarász jegyzetekkel ellátta:

Dr. LÓNYAY FERENCZ.

Ára 80 kr. Ára 80 kr.

Szél, gőz és petroleum Moto-rokat a víz-továbbítására szivattyukat, vízvezetékeket, minden fajtában épít

A. KUNZ

4150/a különleges gyára

M. Weisskirchen.

— Prospektus ingyen. —

Árverési hirdetmény.

1895. szeptember hó 23-án és a következő napokon a 6. vónatosztály részéről Kassán 4783 körülbelül

204 kimustrált kincstári szolgálati ló

fog a legtöbbet ígérőnek árverés útján készpénz fizetés mellett eladatni. — Kezdeté naponta 8 órakor reggel.

Singer, Zweig & Co.

WIEN, IX/1, Lichtensteinstrasse 59.

(saját házában).

Concentrált marhatrágya

egyedüli elárúsítása,

legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jótállása mellett temesvári és aradi kizárólagosan szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges trágyaszerek raktára u. m.: Superphosphát, csontliszt stb. 4564

A „PÁTRIA“

irodalmi és nyomdai részvény-társaság kiadásában megjelent igen érdekes regények leszállított áron.

„Pünkösdi rózsák.“

Verskötet Pósa Lajostól.

Bolti ára kötve 2 frt 50 kr helyett portómentesen megküldve 1 forint 70 kr.

Nem szabad szeretnie.

Irta: Bodrogi Lajos.

Az Erdész ur fia.

Elbeszélés Theurriet Andrétől.

„BELLA.“

Irta: Anna Vertua Gentile.

MI A SZERELEM?

Arab regény, írta F. Marion Cawford, ford. Fáy J. Béla.

Egy csodaember kalandjai.

Irta: Conan Doyle, ford. Fáy J. Béla.

A malom története.

Irta: Sudermann.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén.

BONDA MIKLÓS.

Irta: Virág Gyula.

Ára mindegyik regénynek portómentesen megküldve 40 kr.

Megrendelések a „Pátria“ irodalmi és nyomdai részvény-társasághoz Budapest, Üllői-út 25. szám (Köztelek) intézendők.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnés betűkkel 4 kr. Czm közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetőmoyel vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélblyeget vagy levezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Gazdasági irnok. Nagyobb uradalomban földmives iskolát vagy gazd. tanintézetet végzett néhány évi gyakorlattal bíró irnok kerestetik. Ajánlatok bizonyítványmásokkal a „Közlelek” kiadóhivatalához „H. F.” jegy alatt intézendők. 4727

300 holdas tejgazdasággal egybekötött bérlethez, 1895. december 1-ei belépésre, fiatal, nős ispán keresetkik, ki tejgazdasági szakiskolát végzett. Évi fizetés 500 frt. Ajánlatok bizonyítványmásokkal a „Közlelek” kiadóhivatalához „H. F.” jegy alatt intézendők. 4782

Kertész, ki a virág-, gyümölcs- és konyhakertészet minden ágában jártas, 1896. január 1-én alkalmazást nyer alólirrottnál. Fizetés megegyezés szerint. Folyamodványok Bauer Antal írászi pusztá u. p. Pápa czim alatt intézendők. 4788

Gazdatisztet keresek egy 1848 holdas (1200□) Szatmármegyében fekvő gazdaságba, a melyben 1800 hold szántó, 342 hold kaszáló, 136 hold gyep, legalis és 70 hold sásas erdő erület van. A gazdaság épületekkel, gazdasági eszközök, igás és lábas jóságokkal teljesen felszerelve van s házilag kezelik. A gazdaság önálló kezelésre adatik azon kötelezettséggel, hogy a birtok után holdankint 9 frt tiszta jövedelem adásuk be. Tisztifizetésen kívül kapja a gazdatiszt a tiszta jövedelemen kívül fele részt, 8000-10.000 frt biztosíték követeltetik. Képességi és szolgálati okmányok bemutatandók. A gazdálkodás 1896. január hó 1-én napján átvethető. Ajánlatok Szerdahelyi Agoston tulajdonoshoz fordulhatnak Vetésbe u. p. Szatmár. 4800

Keresztény házi állatorvost keresek. Oklevélén kívül pár évi gyakorlat megkívánatik. Az ajánlatokat az évi fix ár s egyéb kikötések megjelölésével kérem czimemre küldeni. Magán gyakorlat megengedve. Dr. Burián Aladár, Batta u. p. Erd. (Fejérmegye). 4798

Azonnali belépésre kerestetik nőtlen ispán, ki egy a belgazdaság, mint a külgazdaságban tökéletesen jártas s hosszabb idejű bérgazdaságban gyakorlata van. Fizetés 600 frt, szabad lakás, fűtés és világítás. Ajánlatok Polátsék Miksához Somogy-Megyer u. p. Tab intézendők. 4781

Allást keresők.

Felkérteknek mindazok, kik valamely jellegű hirdetésre reflectálnak, hogy ajánlatukhoz semmiféle eredeti ok-

mányt ne mellékeljenek, mert a kiadóhivatal ezért felelősséget nem vállalhat.

Kulcsári állást keres igen szerény feltételek mellett, egy szépírású fiatal ember, ki már íly minőségben 7500 holdas birtokon alkalmazav volt, s jó bizonyítványokkal bír. Szives megkeresést „Kulcsár” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 4628

Egy 28 éves, róm. kath., nőtlen, s 2 évi gyakorlattal bíró végzett gazdász, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában kellő jártassággal bír, egy nagyobb uradalomban mint segédtsit vagy számadótsit, szerény feltételek mellett, minél hamarább állást keres. Szives megkeresések „Megbízható” czim alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 4764

Kezelő gazdatiszt állást keres gazdasági tanintézetben jelesen végzett tsit, ki már 15 évi gyakorlati bíró, melyet egy uraságnál töltött mint kezelő tsit, a gazdaság minden ágában teljes szakképzettséggel bír, mit kitünő bizonyítványai igazol, a fődesur elhalálása folytán állása megszünt, hasonló állást újkor vagy előbb is óhajtaná elfoglalni. Szives ajánlatok „T. K.” jelige alatt a kiadóhivatalhoz intézendők, a hol a czim is megtudható. 4803

Egy keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett fiatal gazdász, ki jelenleg is egy nagyobb belterjesen kezelt gazdaságban mint kezelőtiszt működik, novemb. 1-ére, esetleg előbbis állását változtatni óhajtja. A gazdaság minden ágában, ugy a cukorrépa-termelés, mint a lótenyésztés bentelesen jártas. Szives ajánlatok „Cs” jegy alatt a kiadóhivatalba kérek, hol a czim is megtudható. 4709

29 éves, róm. kath. valásu, nőtlen, ép erős testalkatu, katona kötelezettségének eleget tett fiatal ember, ki a debreczeni magy. kir. földmives iskola tanfolyamát jó sikerrel végezte s azóta két nagy alföldi uradalomban mint segédtsit szolgált. jelenleg is felmondatlan állásban van. Kezelőtiszt esetleg segédtsitzi állást keres, a magyar nyelven kívül beszél románul. Szives megkeresések kéretnek a „S” jegy alatt a kiadóhivatalban. 4795

Okleveles, keresztény, nőtlen, gazdatiszt, a gazdaság minden ágában jártas, kaució képes, ajánlkozik perzentuáció vagy anélküli birtok kezelésre. Megkereséseket „Garancia” jelige alatt a kiadóhivatalba tovább. 4802/b

Okleveles, keresztény, nőtlen fiatal ember, ügyes vadász, ki urát hajlandó külföldre is kísérni, továbbá képzett gazda, ki ennek minden ágában jártas s ezt szavatosság mellett ízi, szükség esetén kaucióval is rendelkezik. Megkereséseket „Szavatosság” jelige alatt a kiadóhivatalba tovább. 4802/a

Allást keres december hó elsejére, földmives iskolát jeles sikerrel végzett, fiatal, nőtlen egyén, aki jelenleg egy 5000 holdas gazdaságban mint segédtsit működik. Czim a kiadóhivatalban. 4775

Kertészi állást keres, szakképzett, nős, kis családú, 45 éves, négy gymnaziumot végzett műkerész, ki jelenleg egy nagy uradalomban mint főkerész tízenyolc éve működik, több jeles főkerész által alírt képzettséget igazoló okmányokkal rendelkezik, kitünő bizonyítványai vannak. Birtokváltoztatás folytán alkalmazását óhajtja megváltoztatni október vagy január elsejére. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 4789

Egy, az adai m. kir. földmivesiskolát jó sikerrel végzett, magyarul és románul jól beszélő, kiszolgált altsit, megfelelő alkalmazást keres. Az illető nős, gyermektelen. Továbbá több most végzett ifjak, s köztük nős emberek is elhelyezésre ajánlhatnak. Czim a kiadóhivatalban. 4667

Intelligens családból származó, földmives iskolát kitünő sikerrel végzett, a hadkötelezettségnek eleget tett, erőteljes fiatal ember, egy évi praxissal, oly uradalomban keres irnoki, segédtsitzi állást, hol kitartó, szorgalom s becsületes munka árán jövőjét megállapíthatná. Czim a kiadóhivatalban. 3857

Érettségit végzett fiatal ember, ki bérgazdaságokkal egybekötött szeszgyár, gőzmalom és olajgyár vállalatnál hat év óta mint könyvelő és magyar levelező alkalmazásban van és ki ugy a gazdasági mint a kettős könyvvitelt tökéletesen érti, a külső gazdaság kezelésében is tapasztalásokat óhajtván szerezni, nagyobb uradalomnál, ipari vállalatnál vagy anélkül, irnoki állást keres. Ajánlatok „S-r” jelige alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4793

Gyakorlatilag képzett nős gazdatiszt, ki nagyobb uradalmakban, 24 év óta működik s a gazdaság minden ágában teljesen jártas s kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Az állást okt. 1-én elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban. 4801

Szülők figyelmébe.

Intelligens családnál teljes ellátásra felvétetik egy középiskolai tanu ő szerény díjazás mellett. Czim a kiadóhivatalban. 4792

Gazdasági megbízott. Középkori intelligens, jelenleg nyugatomba vonult uradalmi intéző, ki a mezőgazdasági üzemben, állattenyésztésben, tejgazdaságban, birtokbeeslésekben, egyezőval az összes gazdasági teendőket teljesen jártas s megfelelő czimzóval rendelkezik, elv. minden nemű állatcvasásokat, birtokberendezéseket, számadás átvizsgálást, birtokbeeslést, egyezőval minden a gazdaság körébe vágó megbízatást magát a birtokos és bérlő urak jóakaratu figyelmébe ajánlja. Ajánlatok „Sz. L.” jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők. 4733

Irnoki vagy segédtsitzi állást keres egy földmivesiskolát végzett fiatal ember, az egyszerű és kettős könyvvezetésben jártas és 3 évi gyakorlattal bír. Czim a kiadóhivatalban. 4794

Állatok.

Megvételre kerestetik 400 drb. 3 éves durva szőrű ürü. Ajánlatok Bérleti Intézőség, Fekeszpuszta u. p. Lepsény czimre kéretnek. 4807

Megvételre kerestetik: 300-400 darab 1-2 éves tartani való egészséges tiszta birka. Czim: Schüsler János ispán, Duna-földvár. 4797

Kerestetik megvételre három darab telivér Southdown

tenyészkos

és egy darab telivér Maria-hofi

tenyészbika.

Ajánlatok „Uradalmi gazdaság” Zay-Ugróczra intézendők. 4763

4767

Eladó

tenyész-birka.

Eredeti merino electoral rambouillettel keresztezett egy és két éves tenyész anyabirkák és kosok a tenyésztés felosztására folytán azonnal eladók. Közelebbi értesítést ad herczeg

Sulkowski József Maria uradalmi kormányzósága Aradon. 4734

Eladó

100 darab 5 és 6 éves, részben betanított jármás

magyar ökor

gr. Kornis Victor sz.-benedeki uradalmában Szolnokdobokavárm. Vasutállomás egész közelben Deés. 4669

Tiszta véri

simmenthali tenyészbika

2 éves, eladó a csákvári gazdaságban.

Vevőért Bicske vasutállomásra kivanatra kcski küldetik. 4771

Vegyesek.

A csákvári (Temesm.) m. kir. földmivesiskolánál 1069 hecroliter 1-ső oszt. őszi banáti buza (79 klgros) eladó. A venni szándékozók írásbeli ajánlataikat, megfelelő biztosíték mellett folyó év szeptember 15-ig az iskola igazgatóságához nyújtsák be. 4804

Eladó egy számfelletti Clayton és Shuttleworth-féle 10-es cséplőgép. A gép szeptember hó 20-ig működésben látható. Bővebb felvilágosítást ad az eladó Weiss Béla, Puszta-Rebecz, (Somogy-megye) u. p. Város-Hídvég. 4777

Vetőmag.

Őszi buza, tiszavidéki faj, rozsdá és megdőlésnek ellenálló, rendkívül korán érő.

Őszi borsó, teljesen fagyálló. Kapható gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában u. p. Koneza. 4687

Hungária marhatápliszt, lovak, szarvasmarhák, juhok, sertések stb. részére. Egyedüli kipróbált szer: lovaknál az izmosodás, kitartóság, szarvasmarhánál a hizlalás és tejelés előidézésére és az állatok egészségének biztosítására. A legkitünőbb étrendi tápláló-liszt, bevezetve a világ elsőrangú istállóiban. Ara dobozonkint 1 korona. Gyári rakatár: Baky Gy. I. Budapest, Ferenz-körút 40. 4734

Használt, de igen jó karban levő kúzi szénaprés eladó 200 forintért. Munkaképesség óránkint két emberrel 7-8 bál = 4-500 kgr. Kereken szállítható is. Co bert daráló 80 frtért. Munkaképesség óránkint 120-150 kgr. Dr. Burián Aladár Batta, u. p. Erd. (Fejérmegye). 4799

Zabot és szénát

vásároló a lótenyésztés emlékére alakult r. t Budapestben Tattersall. A termelők kéretnek tetszés szerinti évekhez kötött ajánlataikat minta beküldése és minőség biztosítása mellett, adott czim titkárságához benyújtani. Évi szükséglet czirka 1500 mm. zab, 1500 mm. széna. A zabnál fehér szin, tisztaság és minimális +6 klg. súly, szénánál ropogós, zölden felszarított prima lószéna a kívánalom. Az ár megszabása alakulhat akár loco Bpest Józsefvárosi pályaudvar, akár tegegyen loco Tattersall tölténő átvétellel. 4780

Eladó őszi borsó vetőmag,

elsőrendű 6 1/2 frt. Vasut Ipolyságh. Zsákok önköltségen számítatnak. Megrendelések Pósa István kasznárhoz Kistur posta Ipolyság intézendők. 4627

Bérletre

keresek, egy tagban lévő 1500-2500 holdas, biztos talaju, eddig saját kezelésben lévő birtokot, melynek legalább 3/4 része szántó; elegendő gazdasági épület és főleg kényelmes uri lak elengedhetetlen kellék. Nagyobb város közelében és vasut mellett fekvő birtokok előnyben részesülnek. Az összes instructó átvétetik. Közvetítők kizárva. Ajánlatok a hely, ár és a gazdálkodás körülményeinek megnevezésével „Keresztény bérlet” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4761

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valóságos birtok 1/4 részéig 20-80 év közötti időre készpénzben Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Cselvény kamattal tölke is törlesztetik. Lebonnyoltság 14 nap alatt. Sommi előleges költségek. Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő czim: telek-könyvi kivonat, katasterár. 1889 Czim:

Ingatlan-és Jézálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, Váci-körút 39. Legnagyobb Ingatlan-és Jézálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, mely hiteladók és legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlatos van.

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajművelésre vállalkozik 2731

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest, V. ker., Váci-körút 76. szám.

JÁGER LAJOS KÖLN-BHRENFELDI TÉGLAGYÁR MAGYARORSZÁGI VÉZÉKÜGYNÖKSÉGE.

TÉGLAGYÁRI GÉPEK

legjobb rendszer szerint.

TÉGLAÉGETŐ KEMENCZÉK

szabadalmazott szárító berendezéssel, legcsekélyebb tüzelőanyag fogyasztással. Tégla-, tetőeserű-, ébánc-, agyagos-, ezement- és gipszárak teljes fölépítését, berendezését és üzembe helyezését elvállal.

GEDEON ÉS KONT
szelött **GEDEON J.** mérnök
műszaki és vállalati irodáján:
BUDAPEST, Váci-körút 68-Aikotmány-utca 31.
Képes árjegyzék és költségvetés bérmentve
számos általunk berendezett gyár üzemben megtekinthető. Kőkemenczénk már évi háromszázezer téglát gyártásánál igen jól működik.

Hirdetmény.

Gróf Andrássy Géza ur parnói uradalma Véese gazdaságában (vasuti állomás Tőke-Terebes) folyó évi szeptember hó 10-én délelőtt 9^{1/2} órakor

nyilvános árverésen eladatik:

- 47 drb kiselejtezett ökör,
- 50 drb kiselejtezett és számfeletti nyugoti faju tehén,
- 40 drb számfeletti három éves, nyugoti faju üsző szimmenthali bikával üzekedve.

Árverés napján T.-Terebes állomáson a reggel Budapest felől érkező vonatonál fogatokról gondoskodva lesz.

Véese, 1895. aug. 26.

Az igazgatóság.

4778

Bächer Rudolf

4519 es. és kir. szab. ekegyáros.
BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 78. SZÁM.

Az ekek kormánylapjai és szántóvasai keményített pácélaczezból vannak.

Ajánlja felülmulhatlan egyes egytetemes, két, három és négy barázdás ekéit; továbbá kiténő talajművelő eszközzeit, szolid kivitelben, jutányos áron.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Meg nem felelő ekék visszavételnek.

Melichar Ferencz

es. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyár
BUDAPEST, Váci-körút 78. sz.
Az osztrák-magyar birodalom legnagyobb vetőgépgyára.
Évi gyártás 2500 drb vetőgép.

Tagadhatatlan **legtökéletesebb** vetőgépe a jelenkornak az **„UNICUM“** mely minden talajba akár sík, akár hegyes, minden tekintetben egyenletesen vet.

BÁMULATOS EGYSZERŰ!! ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Superfosphatokat

esontlisztből, guanoból, spodiumból stb.

Superphosphatgypszet

és phosphorsavoldatot

mint az istállótrágya és ganajlé legjobb conserváló szerét: chilisalétromot, kénsavas ammoniakot, kalsókat, Thomassalak-lisztet, stassfurti kaititot tiszta arsen és chlormentes alj. phosphorsavas mészt takarmányozási czélokra, ajánl tartalmat biztosítva, a mindenütt concurrens képes Schwefelsäure und Kunstdüngerfabriken Lundenburg- Themenau u. Lissek Roztok 4459

A. SCHRAM, PRAG

Központi iroda: **Prag, Heinrichgasse 27.**
Megbízható és hitelképes képviselők minden megyében kerestetnek.

Gépolajat,

u. m.: valódi, tiszta oliva-olajat, elsőrendű, savtalanított repce-olajat, orosz ásvány-olajat stb.

Olasz saponáriát

tisztán vastag gyökerekből őrlve. Takaró- és szekérponyvákat.

Fertőtlenítő szereket,

u. m.: karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. carbolenumot, keserűsöt, csudasót, kesikénöt, rézgáliczot, petroleumot.

ZSÁKOKAT

kátrányfestékeket, fedéllakkot, műtrágyát.

Szalonnát

(a jelenlegi áron előjegyzésbe véve és kívánatra részletekben szállítva.)

Luczernát! Lóherét! Fűmagvakat minden czélra és minden egyéb gazdasági vetőmagvakat és gazdasági czikket és vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben

szállit

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. szám.
Sürgöny-czim: „CERES“ Budapest.
Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Mauthner Ödön

magkereskedése

Budapesten, Andrássy-ut 23. szám.

Szavatolt legutolsó termésben és ennek megfelelő legmagasabb csiraképességben ajánl:

Őszi borsót	6 ^{3/4} forintért	}	100 kilonként.
Őszi bükkönyt	9 ^{3/4} „		
Homok-bükkönyt	15 ^{1/2} „		
Biborherét	21 „		
Csibehurt	8 ^{1/2} „		
Mustármagot	8 ^{1/2} „		
Pohánkát	8 ^{1/2} „		
Szent Iván-rozsot	7 „		
Káposztarepczét	9 „		

A „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása.